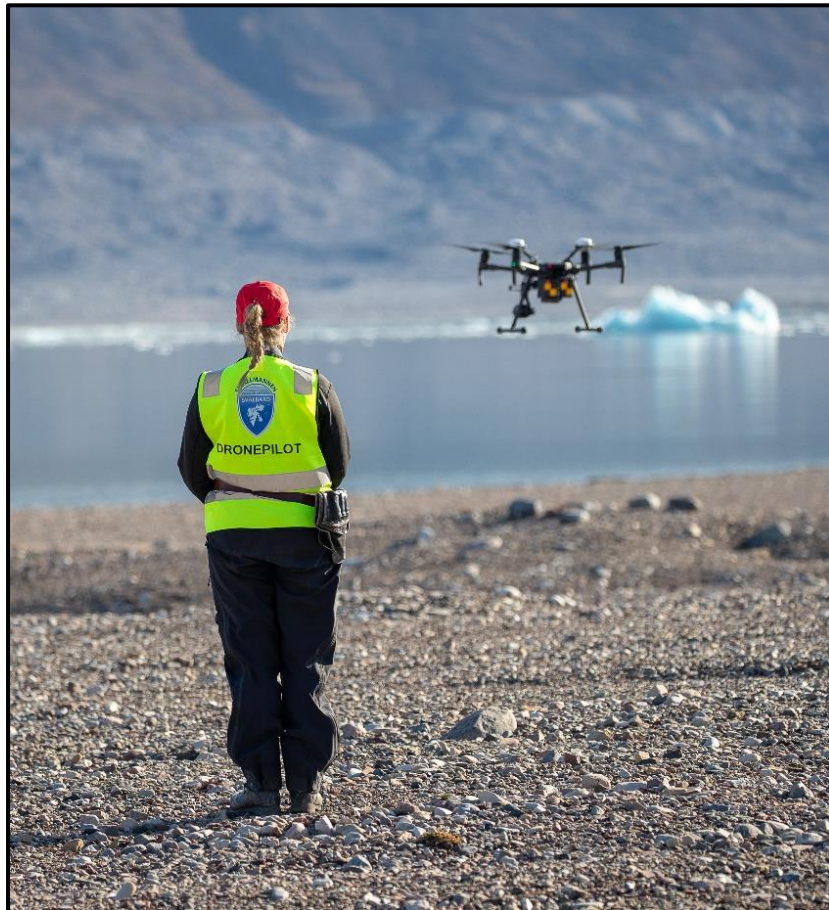

Årsrapport 2018

1.	Leders beretning	3
2.	Introduksjon til virksomheten og hovedtall	5
2.1	Samfunnsoppdrag og hovedprioriteringer	5
2.2	Organisasjon, personell og eiendomsforvaltning	7
3	Årets aktiviteter og resultater	10
3.1	Mål 1 i tildelingsbrev: Styrke samhandlingen i beredskap og krisehåndtering	10
3.2	Mål 2 i tildelingsbrev: Omfanget av villmarkspregede områder på Svalbard skal opprettholdes, og naturmangfoldet bevares tilnærmet upåvirket av lokal aktivitet	15
3.3	Mål 3 i tildelingsbrev: De 100 viktigste kulturminnene og kulturmiljøene på Svalbard skal sikres gjennom forutsigbar og langsiktig forvaltning	19
3.4	Andre oppgaver knyttet til overordnede mål for Svalbardpolitikken	21
3.5	Statens øverste representant på Svalbard	28
3.6	Svalbards miljøvernfond	29
4	Styring og kontroll i virksomheten	30
4.1	Sysselmannens overordnede vurdering av styring og intern kontroll	30
4.2	IKT	31
4.3	Likestilling	31
4.4	Offentlige innkjøp	31
5	Vurdering av framtidsutsikter	32
6	Årsregnskap 2018	33
6.1	Ledelseskomentar årsregnskapet 2018	33
6.2	Prinsippnote årsregnskapet	35
6.3	Årsregnskap 2018	36
7	Vedlegg - tabeller og statistikker	41
7.1	Miljø	41
7.2	Forvaltning	47
7.3	Politi og påtale	48
7.4	Reiseliv	50

Bilde forside: Tommy Dahl Markussen
Sysselmannen har tatt i bruk droner til blant annet erosjonsovervåking.

1. Leders beretning

Sysselmann Kjerstin Askholt.

Sysselmannen er regjeringens øverste representant på Svalbard med oppgaver som spenner over et vidt spekter. Sysselmannen er politimester på øygruppen og har mye av det samme ansvaret og oppgavene som en fylkesmann på fastlandet. I de senere årene har fokuset vårt på samfunnssikkerhet og beredskap økt.

Svalbard er Norges største politidistrikt, og dekker et område som tilsvarer fastlands-Norge fra Lindesnes til Dovre og fra Bergen til svenskegrensen. Det er svært høye miljømål for øygruppen, som skal framstå som ett av de best forvaltede villmarksområdene i verden. Effektiv myndighetsutøvelse og arbeid for å oppfylle de høye miljømålene for Svalbard er derfor også en av primæroppgavene for Sysselmannen.

Redning og beredskap er en annen av Sysselmannens oppgaver med høy prioritet. Materiell og bemanning er tilpasset disse oppgavene, og er en forutsetning for å kunne løse de enkelte oppdragene og sikre tryggheten til de fastboende og tilreisende.

I 2018 har Sysselmannen hatt flere store søk- og redningsoperasjoner. En av de mest dramatiske var forliset til rekefører «Northguider» nord i Hinlopen-stredet i slutten av desember. Begge Sysselmannens redningshelikoptre ble sendt til havaristen. Under svært krevende forhold ble alle 14 om bord reddet. I etterkant av hendelsen har det vært en bred diskusjon om redningsberedskapen i Svalbard-området.

36 passasjerer ble skadet da hurtigbåten «Aurora Explorer» kolliderte med kaien i Barentsburg i juli. Dette var den største ulykken i Norge i 2018 hva antall skadde angår, og utløste en stor redningsaksjon som utfordret oss på både kapasitet og ressurser og behovet for bistand fra fastlandet.

Det er forventet at antallet redningsaksjoner kan øke i takt med økningen i turismen, fiskeriene og generelt mer virksomhet i farvannene rundt Svalbard. For turismen sin del er tallens tale klare. I løpet av sommermånedene befinner over 80.000 personer seg om bord på ulike typer cruiseskip på Svalbard. For 2018 viser foreløpige tall en økning på nesten 20 prosent i antall passasjerer for ekspedisjonsskip og 10 prosent økning i antall passasjerer for oversjøiske cruise. For 2019 er det signalisert nedgang i antall oversjøiske cruiseanløp til Longyearbyen, men det forventes fortsatt en økning innen ekspedisjonscruise som opererer rundt hele øygruppen. Antallet private fartøyer rundt Svalbard er en annen gruppe turister som øker og som skaper utfordringer for oss.

Reiselivet for øvrig er også i sterkt vekst. Dette er i tråd med føringene i den siste «Svalbardmeldingen» - Meld. St. 32 (2015-2016) Svalbard, der det blir pekt på at reiselivet er et av de områdene som kan bidra til at Longyearbyen fortsatt vil kunne være et levedyktig lokalsamfunn av høy kvalitet. Det er imidlertid grunn til å stille spørsmål ved i hvilken grad utviklingen i reiselivet faktisk bidrar til et av hovedmålene i norsk svalbardpolitikk: Opprettholdelse av norske samfunn på øygruppen. For Longyearbyens del øker antallet utenlandske innbyggere, mens andelen nordmenn minker. Sysselmannen følger nøye med på denne utviklingen.

Økt turisme og ferdsel generelt fører til økt press på den sårbare svalbardnaturen. Det er viktig at de høye miljømålene for Svalbard, som fremkommer av Stortingsmelding nr. 32, blir opprettholdt og etterlevd. Dette gjelder også forholdet til isbjørn, som er en sårbar art i Svalbards fauna. Vinteren 2018 måtte Sysselmannen blant annet stenge den innerste delen av Tempelfjorden på grunn av omfattende snøskutertrafikk til et område der en isbjørnbinne med to unger hadde tilhold.

En av de tingene som gjør svalbardnaturen særlig sårbar er de store klimaendringene vi er vitne til. Klimarapporten som ble lagt fram i begynnelsen av februar i 2019 underbygger dette. Miljøforvaltningen må ta høyde for de nye utfordringene et varmere klima skaper for dyrelivet og naturen, og finne en god balanse mellom ønsket om å videreutvikle turistnæringen og hensynet til miljø og dyreliv.

Klimaendringene skaper også utfordringer for bosettingene på Svalbard. Longyearbyen ble forskånet for skred inn i bebyggelsen i 2018, slik vi opplevde i 2015 og 2017, men vi hadde flere tilfeller med stor snøskredfare som førte til evakuering av dem som bor i de skredutsatte områdene. NVE framla i mars 2018 en skredrapport for områdene under Sukkertoppen og Vannledningsdalen. Rapporten anbefaler omfattende sikringstiltak og danner grunnlag for Sysselmannen og Longyearbyen lokalstyres planlegging og beredskapsarbeid framover.

Som miljøvernmyndighet har Sysselmannen hovedansvaret for oppfølging overfor Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS i forhold til oppryddingen i Svea og Lunckefjell. Dette krever mye ressurser og oppmerksomhet. Gjennom statsbudsjettet for 2019 har Sysselmannens miljøvernavdeling fått tilført to stillingsressurser til dette arbeidet, men også øvrige ansatte bidrar.

Kriminaliteten er fortsatt lav på Svalbard sammenliknet med fastlands-Norge, men det er en stor økning i antall anmeldte forhold fra 2017 til 2018. Økningen er på alle områder.

Inspeksjon og overvåking av øygruppen er viktig. I 2018 har Sysselmannen disponert tjenestefartøyet «Polarsyssel» i ni måneder. Fartøyet er blant annet benyttet til ulike inspeksjoner av øygruppen, blant annet av turistfartøy. «Polarsyssel» er viktig både når det gjelder beredskap og norske myndigheters tilstedeværelse i Norges nordligste region.

Sysselmannens evne til å løse samfunnsoppdraget er avhengig av dyktige og dedikerte medarbeidere og rammevilkår som sikrer en god beredskap, en kunnskapsbasert miljøvernforvaltning og en effektiv myndighetsutøvelse. Sysselmannen har i 2018 i hovedsak oppnådd de målsettinger og resultatkrav som står i tildelingsbrevet fra Justis- og beredskapsdepartementet og Klima- og miljødepartementet.

Longyearbyen 15. februar 2019

Kjerstin Askholt
Sysselmann på Svalbard

2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Årsrapporten 2018 for Sysselmannen på Svalbard er utformet på grunnlag av målsettingene som er gitt i St.prp. nr. 1 Svalbardbudsjettet og tildelingsbrevet for 2018 fra Justis- og beredskapsdepartementet og Klima- og miljødepartementet. Årsmeldingen er redigert i samsvar med krav til årsrapportering gjeldende fra 1.1.2014 (jfr. rundskriv R-115 av november 2016). Arbeid med målene i tildelingsbrevet framgår av meldingens kapittel 3.

2.1 Samfunnsoppdrag og hovedprioriteringer

Sysselmannen er regjeringens øverste representant på Svalbard, administrativt underlagt Justis- og beredskapsdepartementet. I saker der Sysselmannen utøver myndighet etter delegasjon fra andre departementer er Sysselmannen likevel på disse fagområdene underlagt vedkommende departement.

Sysselmannen forvalter norsk svalbardpolitikk og ivaretar Norges rettigheter og plikter etter Svalbardtraktaten. Det følger av svalbardloven at Sysselmannen har samme myndighet som en fylkesmann. Sysselmannen er også politimester og Notarius Publicus.

Sysselmannen har følgende kjerneoppgaver:

- Politi- og beredskapsarbeid
- Miljøvern
- Tilsyn
- Administrative gjøremål/publikumsrettede forvaltningsoppgaver
- Premisseleverandør for sentrale myndigheter i utvikling av svalbardpolitikken

2.1.1. Hovedmålene i norsk svalbardpolitikk

Regjeringens hovedmål i norsk svalbardpolitikk er:

- En konsekvent og fast håndhevelse av norsk suverenitet over øygruppen
- En korrekt overholdelse av Svalbardtraktaten og kontroll med at traktaten blir etterlevd
- Bevaring av ro og stabilitet i området
- Bevaring av områdets særegne villmarksnatur
- Opprettholdelse av norske samfunn på øygruppen

2.1.2. Overordnede mål og styringsparametere og oppgaver for Sysseleannen 2018

I tillegg til løpende arbeid med hovedmålene i svalbardpolitikken nedfelt i Svalbardmeldingen (Meld.St.32 (2015-2016) har hovedprioriteringene i 2018, som tidligere år, vært oppfølging av mål og styringsparametere i tildelingsbrevet fra Justis- og beredskapsdepartementet og Klima- og miljødepartementet.

Tildelingsbrevet 2018 definerer følgende mål / oppgaver som skal følges opp av Sysseleannen

Fra Justis- og beredskapsdepartementet:

- Styrke samhandlingen i beredskap og krisehåndtering

Fra Klima- og miljødepartementet:

- Omfanget av villmarkspregete områder på Svalbard skal opprettholdes, og naturmangfoldet bevares tilnærmet upåvirket av lokal aktivitet.
- De 100 viktigste kulturminnene og kulturmiljøene på Svalbard skal sikres gjennom forutsigbar og langsiktig forvaltning

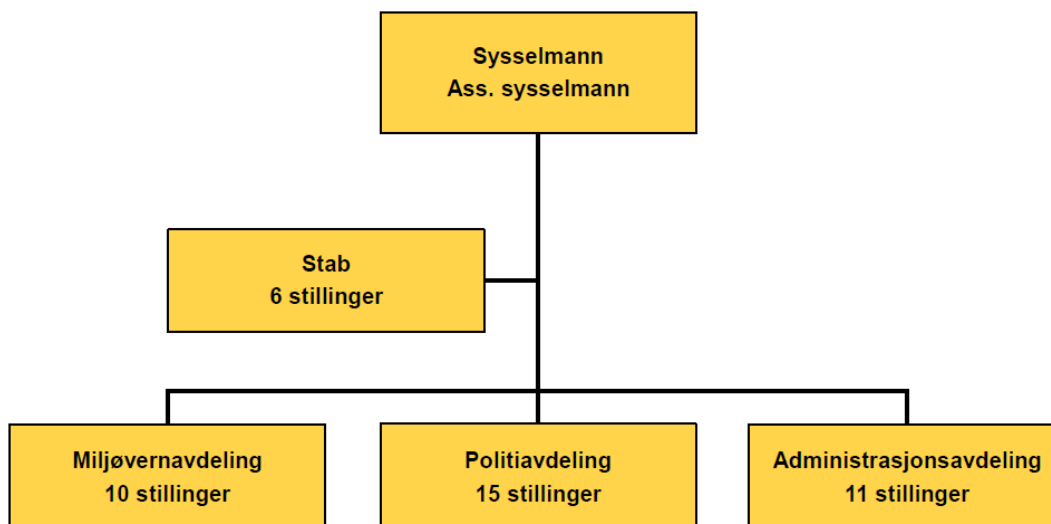
I tillegg til løpende driftsoppgaver har administrasjonen arbeidet med oppfølging av tildelingsbrevet, særskilt:

- Intern kontroll
- IKT, risikovurdering, prosjekter, ordinær drift og GDPR
- Likestilling
- Offentlige innkjøp

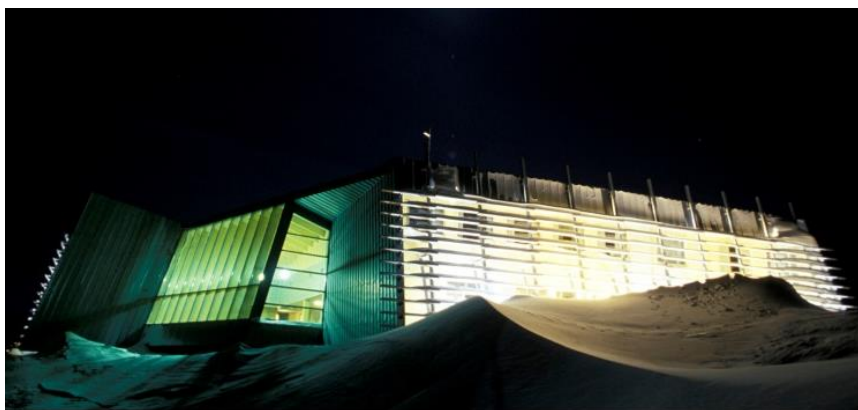
Det er rapportert på de overordnede målene og oppgavene i kapittel 3 og 4.

2.2 Organisasjon, personell og eiendomsforvaltning

Sysselmannen er organisert i tre avdelinger og en stabsenhet som vist nedenfor.

Sysselmannens bygninger er leieobjekter med Statsbygg som utleier. Administrasjonsbygget er sertifisert som miljøfyrtårn. Det ble igangsatt ombyggingsarbeider på administrasjonsbygget for å få plass til flere nye stillinger og spesialrom. Noe ble ferdigstilt i 2018 og noe blir ferdigstilt i 2019.

Sysselmannens administrasjonsbygg. Foto. Sysselmannen på Svalbard

2.2.1 Stillinger

I 2018 har ledelsen bestått av:

- Sysselmann Kjerstin Askholt
- Assisterende sysselmann Berit Sagfossen.
- Sysselmannsoverbetjent Ole Jakob Malmo.
- Miljøvernssjef Morten Wedege.
- Administrasjonssjef Sverre J. Indredavik (tom 31/7), Kurt Asak (fom 1/8)

Alle stillingene hos Sysselmannen er åremålsstillinger (2 + 3 +1 år) maksimalt 6 år. Sysselmannen hadde 44 tilsatte ved utgangen av året.

Det har vært 14 åremålsutskiftninger i 2018 med en gjennomsnittstid i stillingen på 2,8 år. I tillegg til åremålsstillingene er det gjennom året ansatt personell i ulike korttidsengasjementer, som sommervikarer og feltinspektører.

2.2.2 Helse, miljø og sikkerhet

Sysselmannen har inngått avtale om inkluderende arbeidsliv og har status som IA-bedrift. Sykefraværet i 2018 var på 1,7 prosent. Det er ikke meldt om arbeidsrelatert sykefravær. Det er avholdt tre møter i arbeidsmiljøutvalget i 2018.

Sysselmannen benytter politietatens HMS-system i tillegg til en egen lokaltilpasset HMS-håndbok. HMS-systemet inngår i Sysselmannens styringssystem. Sysselmannen har etablert ordning for varsling av kritikkverdige forhold gjennom felles varslingsordning for justissektoren.

Gjennom bedriftshelsetjenesten har alle ansatte tilbud om helsesamtale, ergonomisk undersøkelse og arbeidsplassstilpasning og førstehjelpskurs. Alle ansatte har tilbud om fri til trening én i time per uke i arbeidstiden.

Det er gjennomført sikkerhetsopplæring for nyansatte i samsvar med interne instruksjoner, og innføringsuke for sommervikarer i politiavdelingen og for feltinspektører. Det utarbeides hvert år en avdelingsvis risiko- og sårbarhetsanalyse som inngår i virksomhetsplanen.

2.2.3 Likestilling og mangfold

Av de 44 tilsatte var det 19 kvinner og 25 menn, med en alderssammensetning fra 28 til 61 år. Kvinneandelen i ledergruppen er på 40 prosent. Ved utlysning av ledige stillinger oppfordres kvinner og personer med minoritetsbakgrunn om å søke.

2.2.4 Utvalgte hovedtall

Volumtall fra virksomheten	2015	2016	2017	2018
Offisielle besøk og orienteringer	66	75	57	56
Utstedte alkoholkort	2987	2668	2837	3208
Loggførte politioppdrag	457	547	619	715
Straffesaker	125	136	136	159
Redningsoppdrag	74	67	78	49
Saksomfang/nye saker	1126	1812	1409	1429
Våpensøknader erverv	354	315	416	394
Utstedte visum	304	307	352	444
Utstedte pass	278	267	260	285

Nøkkeltall (hele tusen kr)	2015	2016	2017	2018
Samlet budsjett-tildeling i hht tildelingsbrev	231 709	259 461	277 840	280 120
<i>Forbruk i hht regnskap :</i>				
Drift	50 096	53 986	72 590	67 376
Transporttjeneste (helikopter og båt)	169 877	193 849	200 973	207 408
Kulturminnetiltak	1 928	1 937	1 963	2 437
Årsverk åremålsstillinger	37	37	40	44

Detaljert regnskap med kommentarer fremgår av kapittel 6.

3 Årets aktiviteter og resultater

I dette kapittelet rapporteres det på aktiviteter og resultater på målene i tildelingsbrevet for 2018. Det er i tillegg redegjort for noen av de løpende oppgavene knyttet til de overordnede målene for Svalbardpolitikken i kap 3.4.

3.1 Mål 1 i tildelingsbrev: Styrke samhandlingen i beredskap og krisehåndtering

Arbeidet med å styrke samhandling, kapasitet og kompetanse innenfor samfunnssikkerhet og beredskap har vært høyt prioritert også i 2018. Oppfølging av funnene i DSB-rapporten etter skredulykken i 2015 har vært en viktig del av beredskapsarbeidet. Det har også vært et utstrakt samarbeid med NVE og Longyearbyen lokalstyre (LL).

Tildelingsbrevet 2018 har definert styrket samhandling i beredskap og krisehåndtering som et hovedmål.

I det følgende er det redegjort for tiltak og status på mål, styringsparametere og oppgaver som er fastsatt i tildelingsbrevet.

3.1.1 Samhandling i det forebyggende samfunnssikkerhetsarbeidet på lokalt og regionalt nivå

Status for oppfølging av risiko- og sårbarhetsanalyse (Svalbard ROS)

I 2018 har tema fra Svalbard-ROS utgjort en sentral del av agendaen på de ordinære møtene i beredskapsrådet. Fire risikoområder har blitt diskutert spesielt i beredskapsrådet: kommunikasjonsberedskap, driftsstans på lufthavna, rabies og matforsyningsberedskap. Det ble dessuten avholdt to møter i 2018 mellom Sysselmannen og Space Norway, der Space Norway orienterte om status for sikringstiltak på fiberkabelen til fastlandet.

Erfaringsmessig bidrar de tematiske gjennomgangene og den påfølgende diskusjonen til å øke forståelsen for felles risikobilde, og til å tydeliggjøre den enkelte aktørs ansvar for å følge opp identifiserte tiltak. Bruk av ROS i beredskapsrådsmøtene sørger for kontinuitet i samfunnssikkerhetsarbeidet, og gir verdifulle innspill til oppfølgingsplanen og den helhetlige revisjonen som er planlagt i 2019.

Iverksatte tiltak for ivaretagelse av Sysselmannens ansvar for samordning i arbeidet med forebygging og beredskap. Sysselmannens vurdering av tiltakenes effekt.

Øvingsutvalget for Svalbard konstituerte seg i februar på initiativ fra Sysselmannen. Utvalget har hatt jevnlig møter i løpet av høsten 2018 i forbindelse med planleggingen av Øvelse Mørketid, en større samvirkeøvelse som ble gjennomført i Longyearbyen i desember. Det nære samarbeidet mellom utvalgets medlemmer i planleggingen, gjennomføringen og evalueringen av øvelsen har gitt positive effekter for den regionale samordningen. Dette kommer blant annet til syne gjennom utviklingen av et felles begrepsapparat og økt gjensidig kunnskap om hverandres roller og ressurser.

Implementering av CIM som helhetlig styringssystem for beredskap og krisehåndtering har hatt sterkt fokus i 2018. Harmonisering av planverk og rutiner for håndtering av involverte og berørte personer ved en eventuell uønsket hendelse (påfølgende håndtering) har inngått i dette arbeidet. Longyearbyen lokalstyre, Longyearbyen sykehus og Longyearbyen Røde Kors Hjelpekorps er de sentrale samvirkeaktørene for Sysselmannen i denne delen av krisehåndteringen, og i november møttes representanter fra alle fire aktører på et felles kurs i psykososial støtte og bruk av en spesialtilpasset modul for personhåndtering i CIM. Målet er at opplæringen skal bidra til et felles

utgangspunkt for de som skal ivareta evakuerte og berørte personer i en krise, og på den måten styrke samordningen.

Oversikt over øvelser og hendelser som er evaluert og sendt til justis- og beredskapsdepartementet

I løpet av 2018 er det sendt inn fire evalueringer med kopi til DSB. Evaluering etter evakuering i forbindelse med uvær 19.12.17 og evaluering etter øvelse skred, evaluering etter helikopterulykken og evaluering etter ulykken med Aurora Explorer i Barentsburg 15.7.18.

Beskrivelse av samhandling med, og oppfølging av Longyearbyen lokalstyre og andre aktører på beredskapsfeltet med vekt på effekten av samarbeidet, herunder informasjon og veiledning

Sysselmannen har i 2018 hatt utstrakt kontakt med Longyearbyen lokalstyre og de øvrige beredskapsaktørene på Svalbard. Fast møtevirksomhet i beredskapsrådet, redningsledelsen og øvingsutvalget utgjør noen av de viktigste innfallsvinklene for å sikre kontinuitet i arbeidet med samfunnssikkerhet, men også tematiske møter om skredsikring og -varsling, arealplanlegging og omstilling av samfunnet er et sentralt ledd i Sysselmannens ivaretagelse av veileder- og pådriverrollen på samfunnssikkerhetsfeltet.

3.1.2 Kunnskap og kompetanse på samfunnssikkerhets- og beredskapsområdet

Øvelser

Øvingsaktiviteten i 2018 omfatter blant annet:

- 2 diskusjonsøvelser i redningsledelsen, med bistand fra HRS-NN
- Skredøvelse i februar
- SARex 3, fullskalaøvelse i Krossfjorden i mai
- Diskusjonsøvelser på møter i beredskapsrådet, eksempelvis driftsstans på lufthavna
- Øvelse Mørketid, evaluering vil foreligge i februar 2019

Øvelse Mørketid 2018 ga anledning til å teste samvirket mellom beredskapsaktørene. Vår umiddelbare erfaring etter øvelsen er at mye fungerer godt i krisehåndteringsapparatet, men at jevnlig ansvarsavklaring og revisjon av rutiner for samhandling er nødvendig for å vedlikeholde kompetanse og kunnskap i den enkelte organisasjon. I så måte var øvelsen en nyttig møtearena som stimulerte til samarbeid og dialog mellom lokale aktører.

Deltagelse på relevante seminarer og samlinger (gjelder spesielt på de arenaene der fylkesmennenes beredskapssjefer deltar).

Representanter fra Sysselmannen har i 2018 deltatt på en rekke relevante seminarer og samlinger for å styrke og vedlikeholde kompetansen på samfunnssikkerhets- og beredskapsområdet. Konkrete eksempler er DSBs årlige samfunnssikkerhetskonferanse i februar, kurs i bruk av CIM som helhetlig krisestøtteverktøy, Strålevernets atomberedskapskonferanse i juni, HRS' samvirkeseminar i november, samt fylkesberedskapssjefenes fagsamlinger i regi av DSB. Sysselmannen er dessuten representert i fylkesberedskapssjefenes månedlige Skype-møte.

Beskrivelse av andre relevante tiltak for å sikre kunnskapsoppbygging og tiltak for å sikre kunnskapsoverføring ved utskifting av personell.

Videre er det gjennomført tiltak i organisasjonen for å sikre oppbygging og overføring av kunnskap på samfunnssikkerhetsfeltet. Alle ansatte hos Sysselmannen har fått tilbud om opplæring i bruk av CIM, og mange har benyttet seg av tilbudet. Dette tiltaket har bidratt til å øke kunnskapen om Sysselmannens kriseorganisasjon også blant ansatte uten politifaglig bakgrunn. For å vedlikeholde kunnskapen i organisasjonen utarbeides det p.t. rutiner for jevnlig øvelser i CIM.

3.1.3 Samvirke i redningstjenesten

Samvirket i redningstjenesten er høyt prioritert hos Sysselmannen. Mange etater og aktører som er involvert på forskjellig vis. Sysselmannen har jevnlig kontakt med Hovedredningsentralen både i forbindelse med aksjoner, men også i forbindelse med møter og samlinger. Terskelen er lav for gjensidige tilbakemeldinger både i formelle sammenhenger (gjennom evalueringer) og uformelle/muntlige i tilknytning til gjennomførte aksjoner og øvelser. Videre gjennomføres det jevnlig møter i beredskapsrådet og redningsledelsen noe som gjør at samarbeidet i reelle hendelser fungerer godt.

Sysselmannen har et nært samarbeid med Longyearbyen Røde Kors som er en svært viktig redningsressurs på Svalbard. I tillegg til de faste større øvelsene som gjennomføres årlig (skredøvelse og bresamling), har vi også flere småøvelser, kurs og seminarer sammen.

Sysselmannen øver jevnlig sammen med Longyearbyen Røde Kors Hjelpekorps.

Forholdene er små og alle som er en del av redningsberedskapen kjenner både hverandre, og hverandres arbeids- og ansvarsområder godt. Vi har relativt mange øvelser og reelle hendelser i løpet av et år. Dette gir oss mange erfaringer og mulighet til å innarbeide gode rutiner. I denne sammenheng pågår det en løpende evaluering av arbeidet som blir gjort i forhold til redningstjenesten.

Totalt antall redningsoppdrag i 2018 for LRS Svalbard var 49.

Redningstjenesten på Svalbard settes årlig på prøve. Avstander, aktiviteter og klima er forhold som påvirker vår beredskap og hvordan vi må planlegge for å være rustet til å løse de forskjellige oppdragene. Alle oppdrag evalueres og erfaringer blir brukt for hele tiden å utvikle beredskapen. Dette gjelder også samvirket i redningstjenesten. Vi har mye og god kontakt og et nært samarbeid med aktørene i redningstjenesten noe som også viser seg når vi sammen løser reelle oppdrag. Når redningstjenesten blitt satt på prøve, viser resultatene at samvirket fungerer og oppdragene blir løst på en god måte. I denne sammenheng er det også riktig å trekke frem samvirket med Hovedredningsentralen, situasjonscenteret i Politidirektoratet og kystvakten som viktige faktorer.

3.1.4 Økt tilstedeværelse på øygruppa

Antall gjennomførte tilsyn, seilingsdøgn, inspeksjoner, oppsyn, kontroller og annen aktivitet

Sysselmannen har i 2018 hatt tilstedeværelse i felt med Polarsyssel, egne patruljer med småbåt og snøscooter og 4 dedikerte feltlag bestående av personell med politifaglig og naturfaglig bakgrunn. Ett av feltlagene har hatt vintertjeneste med snøscooter, de tre andre har vært båtbasert om sommeren.

I løpet av sommersesongen har Sysselmannen kontrollert 152 kommersielle båter og 33 private båter, det totale antallet passasjerer på disse båtene har vært ca. 6900. I løpet av vintersesongen ble det kontrollert 774 snøscooterførere i 113 organiserte scooterfølger og 159 personer i 26 skigrupper/ekspedisjoner.

Polarsyssel har seilt 210 av 285 døgn, resterende døgn har de ligget til kai i beredskap.

Vurdering av tilstedeværelse

Sysselmannen har gjennom året fokus på tilstedeværelse i felt. I vintersesongen hovedsakelig gjennom vinterfeltinspektørene og oppsynsturer gjennomført av fast ansatte ved bestillingen. Det er jevn og uoppfordret kontakt fra de organiserte i reiselivsbransjen, og også med selvstendige grupper som vi kommer i kontakt med. Kontakten er positiv, det blir utvekslet informasjon og i noen tilfeller bistand, og tilbakemeldingene er gode. Resultatet av gjennomførte kontroller er også positive. Det er f.eks. ikke avdekket noen tilfeller av promillekjøring med snøscooter i felt gjennom vintersesongen. Sysselmannen er også tilstede på andre arenaer der det drives forebyggende opplæring og holdningsskapende arbeid. Eksempler på dette er sysselmannens time der vi inviterer guider som skal ha med seg turister ut i felt for utveksling av informasjon og opplæring/bevisstgjøring på viktige rutiner. Sammen med Longyearbyen lokalstyre driver sysselmannen holdningsskapende arbeid for unge («ut og kjør»), opplæring og trening med fokus på ferdsel med snøscooter blant ungdom i Longyearbyen.

I sommerhalvåret er tilstedeværelsen i felt enda større med tre feltlag utplassert langs vest-nordvestkysten av Svalbard, i tillegg til utstrakt toktvirksomhet i farvannene rundt hele Svalbard med Polarsyssel. Kontaktflaten mot publikum er stor i løpet av sommeren, både når det gjelder

En av oppgavene til Sysselmannens feltinspektører er oppsyn og kontroll av turister.

antall fartøyer, camper og personer. Noen er overrasket over at de treffer representanter fra Sysselmannen i så perifere områder av øygruppen. Andre har forventet å bli oppsøkt og kontrollert. Den siste gruppen viser at det er en forventning om sysselmannens

tilstedeværelse, og det vil være rimelig å anta at dette også påvirker deres adferd. Sysselmannen er i kontakt med svært mange operatører og reisende, som gir en reell mulighet for å bli kontrollert og fulgt opp.

Tilstedeværelsen i felt er også en gripbar beredskapsressurs som kan benyttes ved behov. I år ble alle tre feltlagene involvert i forbindelse med kongefamiliens besøk på Svalbard. Et feltlag ble også brukt direkte i oppdraget da hurtigbåten Aurora Explorer kjørte i kaien i Barentsburg og 36 personer ble skadet.

3.1.5 Følge opp Longyearbyen lokalstyres arbeid med skredsituasjonen

Sysselmannens arbeid med samordning, oppgaver som veileder, pådriver og tilsynsmyndighet
Koordinering og samordning med Longyearbyen lokalstyre og NVE i forbindelse med skredsituasjonen har vært spesielt viktig i 2018. I forkant av innværende skredsesong var det utstrakt møtevirksomhet mellom Sysselmannen, Longyearbyen lokalstyre og NVE for å koordinere planverk, tiltakskort og rutiner for mottak av skredbanevarsel for bebyggelse i Longyearbyen. Samarbeidet på dette feltet vitner om at arbeidet med skredsikring og ivaretagelse av befolkningens trygghet prioriteres høyt. Resultatet av tilsynet med Longyearbyen lokalstyre sin beredskapsplikt i februar 2018 bekreftet dette inntrykket.

3.2 Mål 2 i tildelingsbrev: Omfanget av villmarkspregede områder på Svalbard skal opprettholdes, og naturmangfoldet bevares tilnærmet upåvirket av lokal aktivitet

Miljøforvaltning

Miljøvernarbeidet på Svalbard har i 2018 hatt fokus på å beskytte villmarksområdene på Svalbard i en situasjon der både klimaet, ferdsel og annen aktivitet er i endring. Klimaendringene er allerede merkbare på Svalbard. Isen minker, og dermed blir leveområdene for mange av de artene vi finner i Arktis i dag, som isbjørn og sel, redusert. Effekten av turismen på miljøverdiene, øker proporsjonalt med økningen i antall turister. Forvaltningen må se til at lokal virksomhet skjer innenfor rammer som sikrer at den samlede miljøbelastningen ikke blir for stor.

I tillegg til mål og prioriteringer i tildelingsbrevet er Sysselmannens rolle i miljøvernforvaltningen å sikre at de høye miljømålene for Svalbard, senest fastsatt i bl. a. Meld. St. 32 (2015-2016) Svalbard, oppfylles. Dette innebærer bl.a. å håndheve og informere om eksisterende miljøregelverk slik at dette i størst mulig grad etterlevs. Sysselmannen vurderer dessuten kontinuerlig om regelverk og tiltak som iverksettes er tilstrekkelig for å ivareta miljøet på Svalbard.

Sysselmannen hentet en død rev som ble funnet ved Hyttevika. Reven ble sendt til analyse hos Veterinærinstituttet. Foto: Hanne Margrethe Ingebrigtsen

Sysselmannen har i 2018 brukt svært mye tid og ressurser på opprydningsarbeidet Store Norske skal gjøre i Svea. Dette arbeidet har berørt mange fagområder; fra naturforvaltning til forurensning, kulturminner og arealplan. Man fant innenfor budsjettet rom for en prosjektlederstilling for å koordinere arbeidet med Sysselmannens myndighetsoppfølging av opprydningen. Dette mandatet er etter hvert utvidet til å koordinere miljøforvaltningens oppfølging, i nært samarbeid med Miljødirektoratet og Riksantikvaren. Det er også bevilget midler til en stilling på dette i budsjettet 2019. For å løse øvrige løpende oppgaver fant man også rom til et engasjement på naturforvaltning/arealplan. Denne stillingen er i budsjettet 2019 omgjort til en fast åremålsstilling. Styrkingene har vært nødvendige for at avdelingen skulle kunne løse sine oppgaver. De kom imidlertid ikke på plass før i andre halvdel av året, og har ført til at ikke alle oppdrag i tildelingsbrevet er løst innen tiden. Det har det vært tett og løpende dialog med Justis- og beredskapsdepartementet og Klima- og miljødepartementet om disse problemstillingene, og flere av oppdragene er derfor videreført inn i 2019. Se nærmere omtale av disse under.

I tillegg til prioriteringer og oppgaver nevnt nedenfor har Sysselmannen utført en rekke løpende oppgaver knyttet til naturforvaltning. Oppsynsaktiviteten har vært noe lavere i 2018, som følge av at man har måttet prioritere andre oppgaver. Det har likevel vært ført oppsyn med både motorferdsel på sjøis, ferdsel på ilandstigningslokaliteter m.m. I tillegg benyttes toktsesongen til å føre tilsyn og oppsyn med ulik aktivitet rundt på øygruppen, (jf kap 3.1.4).

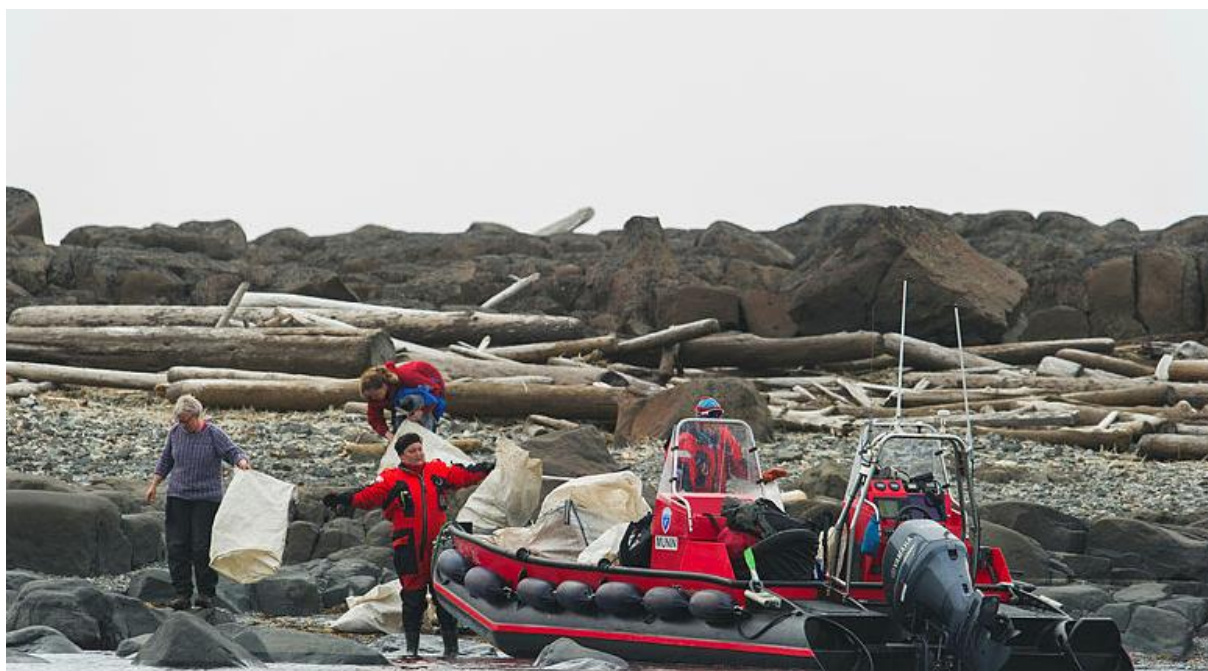
Det ble påvist rabies i en fjellrev som ble avlivet på Hopen i april. Ut over sommeren og høsten fulgte Sysselmannen utviklingen tett, i samråd med Mattilsynet, Veterinærinstituttet og Folkehelseinstituttet. Til sammen ble det fram til september påvist rabies i fire fjellrever og en

svalbardrein, spredt over et område fra Hopen i sørøst til Kongsfjorden i nordvest. Det ble utarbeidet detaljerte råd av fagmyndighetene om hvordan lokalbefolkningen generelt og jegere spesielt bør forholde seg til risikoen for rabiesmitte. Sysselmannens rolle i den forbindelse var å videreformidle disse rådene.

Prosessen med etablering av næringshytter for reiselivet har fortsatt. Sysselmannen ga tillatelse til etablering av næringshytter på to av fem omsøkte lokaliteter.

Handlingsplanen for fremmede arter er fulgt opp gjennom tiltak, bl.a. rettet mot østmarkmus. Det er også inngått en avtale med Norsk Polarinstitutt om sporadisk registrering og overvåking av fremmede karplanter på Svalbard. Sysselmannen har også deltatt i arbeidet med en tverrsektoriell tiltaksplan for bekjempelse av skadelige fremmede organismer i regi av Miljødirektoratet.

Kun et fåtall arter kan høstes på Svalbard. Det er dessuten et krav i svalbardmiljøloven at høstingen ikke påvirker bestandenes sammensetning og utvikling nevneverdig. Sysselmannen har i 2018 fortsatt arbeidet med å innføre elektroniske søknads- og rapporteringsrutiner i forbindelse med jakt, fiske og fangst. Dette fører til en forenkling for publikum og en mer effektiv arbeidsutførelse hos forvaltningen. Sysselmannen tror dette vil sikre en bedre kvalitet på rapporteringen, noe som igjen gjør det lettere å forvalte høsting innenfor de rammene svalbardmiljøloven setter. Sysselmannen står også for administrasjon og gjennomføring av jegerprøveeksamen på Svalbard. 31 kandidater stod til eksamen i 2018.

Sysselmannen arrangerer hver sommer strandryddetokt for fastboende. Ordningen har pågått siden 2000.

Sysselmannen gjennomførte tellinger av svalbardrein i jaktområdene i forkant av kvotefastsettelse for jakt på svalbardrein. I 2018 var det fangstfolk på fire stasjoner med tillatelse til næringsmessig overvintringsfangst på Svalbard. De har tilhold i fangstområdene Bellsund, Kapp Wijk, Farmhamna og Austfjordnes. Sistnevnte er til dels et fredet kulturminne og ble i 2018 fraflyttet, og Sysselmannen vil avvente å lyse ut stasjonen for interesserte fangstfolk inntil nødvendig vedlikehold er gjennomført. For statistikk over jakt, fiske og fangst vises til kap. 7.

Det er en omfattende forskningsaktivitet på Svalbard. Svært mye av denne aktiviteten krever tillatelse fra Sysselmannen knyttet til miljøregelverket. Sysselmannen bruker derfor mye tid på å behandle søknader om ulike forskningsaktiviteter rundt på øygruppen.

I tillegg til prioriteringer og oppgaver på forurensningsområdet nevnt nedenfor har Sysselmannen i 2018 fulgt opp noen få mindre akutte forurensningshendelser og orientert Kystverket fortløpende om disse. Havariet av Northguider i romjulen krevde også bl.a. forurensningsfaglig bistand fra Sysselmannen.

Sysselmannen arrangerte to strandryddingstokt for fastboende på Svalbard i 2018. Til sammen ble det ryddet 85 kubikkmeter strandsøppel fordelt på åtte dager. I september ble det arrangert et tokt i Bellsund sammen med Sjøfartsdirektoratet med fokus på omlastingsaktivitet i fiskeriene bl.a. knyttet til overholdelse av tungoljeforbudet.

3.2.1 Naturforvaltning - Arbeidet med forvaltningsplaner for verneområdene på Svalbard, inkludert arbeid med besøksforvaltning både i og utenfor verneområdene

Forvaltningsplaner er et svært nyttig verktøy i forvaltningen av verneområdene på Svalbard. Særlig gjelder dette i håndteringen av ferdsel og annen aktivitet. At arbeidet med dette først ble utsatt til utløpet av 2018 skyldes først og fremst arbeidet med opprydning i Svea. Når så tilleggsoppdrag om utvidelse av Nordenskiöld Land nasjonalpark ble varslet i desember, ble det samtidig bedt om at arbeidet med forvaltningsplan for sentrale deler av Spitsbergen samt verneplan nedre Adventdalen koordineres med dette.

- **Andel verneområder med godkjent og endelig slutført forvaltningsplan.**
Dette er uendret siden forrige årsrapport. Se forøvrig kommentar til oppdrag under om oppdatering av forvaltningsplan for Nordvest-Spitsbergen, Forlandet og Sør-Spitsbergen nasjonalparker.
- **Andel verneområder der det er meldt oppstart av forvaltningsplanprosess.**
Dette er uendret siden forrige årsrapport.
- **Status for arbeidet med besøksforvaltning.**
Løpende arbeid som inngår i forberedelsene til forvaltningsplanarbeidet for Sentral-Spitsbergen, som det vil meldes oppstart av i løpet av første halvår 2019. Uavhengig av forvaltningsplanarbeidet bruker Sysselmannen mye tid på informasjon og veiledning til besøkende, særlig gjennom det organiserte reiselivet samt deltagelse på guideopplæring og andre opplæringsarenaer.

3.2.2 Naturforvaltning - Arbeidet for å sikre at den samlede belastningen av menneskelig aktivitet ikke øker for arter som endrer habitatbruken som følge av klimaendringene

Miljøet på Svalbard bærer preg av de store pågående klimaendringene. Sysselmannens må ta hensyn til de negative påvirkningene økosystemene er utsatt for som følge av klimaendringene når forvaltningsbeslutninger skal tas. Dette inkluderer også behovet for bl.a. å regulere ferdsel og forstyrrelser. Dette er belastninger på arter og øvrig naturmiljø som kommer i tillegg til klimaendringene.

- **Status for tiltak som skal hindre forstyrrelse av isbjørn, ringsel og andre isavhengige arter.**

Sysselmannen opplever stor interesse for å oppleve isbjørn, både fra det organiserte reiselivet, andre tilreisende turister og fastboende. I april 2018 innførte Sysselmannen midlertidig ferdselsforbud på fjordisen der isbjørn med unger hadde tatt tilhold. Mindre areal med sjøis begrenser viktige økologiske funksjonsområder for sel og isbjørn, som også i framtiden vil kunne gi seg utslag i reguleringer av ferdsel og andre stressfaktorer. Sommeren 2018 ble en isbjørn som angrep en guide fra et turistskip skutt på Sjuøyane i Nordaust-Svalbard naturreservat. I tillegg til den rutinemessige etterforskningen av dette skapte hendelsen også et informasjonsbehov i forbindelse med en rekke henvendelser fra inn- og utland. Sysselmannen bidro i oppfølgingen av både den nasjonale og den sirkumpolare handlingsplanen for isbjørn gjennom tett kontakt med Miljødirektoratet og Norsk Polarinstitutt.

- **Foreslåtte retningslinjer og tiltak i forvaltningsplan for Sentral-Spitsbergen for å hindre forstyrrelser.**

Dette henger sammen med oppgave nevnt under.

3.2.3 Naturforvaltning - Oppgaver i tildelingsbrevet

- **Melde oppstart for helhetlig forvaltningsplan for Isfjordområdet / Forvaltningsområde 10 og vern av våtmarksområder i Adventdalen.**

Sysselmannen hadde som oppgave å utarbeide forslag til helhetlig forvaltningsplan for Isfjordområdet / Forvaltningsområde 10 og vern av våtmarksområder i Adventdalen. Denne oppgaven ble i oppdragsbrev fra Klima- og miljødepartementet 29. oktober utvidet til også å inkludere utvidelse av Nordenskiöld nasjonalpark og oppdraget er derfor videreført i tildelingsbrevet for 2019.

- **Opprydding i Svea og Lunckefjell**

Sysselmannen fikk i løpet av året ansvaret for å koordinere miljømyndighetenes oppfølging av oppryddingen, og har tilsatt en prosjektleder til å lede dette. Involverte etater er Sysselmannen, Miljødirektoratet og Riksantikvaren. Arbeidet er omfattende og berører de fleste fagområder innen miljø- og kulturminneforvaltning. Særlig fokus er det på forurensning, kulturminner og landskap/naturmiljø. Det er etablert et prosjekt med styringsgruppe og arbeidsgruppe, der alle etatene er representert. Det er korte tidsfrister, og det krever at alle etater prioriterer dette arbeidet. Sysselmannen har gitt koordinerte tilbakemeldinger til Store Norske på vegne av miljømyndighetene både gjennom skriftlig korrespondanse og i møter direkte med selskapet og deres konsulenter.

- **Oppdatere forvaltningsplanen for Nordvest-Spitsbergen, Forlandet og Sør-Spitsbergen nasjonalparker.**

De foreslåtte forskriftsendringene ble ikke gjennomført i 2018, og følgelig har heller ikke Miljødirektoratet behandlet forvaltningsplanen og returnert den til Sysselmannen. Oppdraget er derfor videreført i 2019.

- **Forslag til revidert høstingsforskrift.**

Arbeidet er påbegynt. På grunn av skifte av saksbehandler hos Sysselmannen og behov for ytterligere kunnskapsinnhenting er dette arbeidet videreført i 2019.

3.2.4 Forurensing - Arbeidet med å styrke reguleringen av forurensing og avfall på Svalbard

- **Status for arbeidet med revisjon av forurensingsregelverk.**
Sysselmannen samarbeidet tett med Miljødirektoratet om forslag til nytt regelverk, og har oversendt sine siste kommentarer til direktoratet.

3.2.5 Forurensing - Oppgaver i tildelingsbrevet

- **Utrede løsning for avløp fra lokalsamfunnene med særlig vekt på Adventfjorden.**
Sysselmannen oversendte i desember sin vurdering til Miljødirektoratet. Vurderingen tilsier at vilkåret i utslippstillatelsen om at avløpsvannet ikke skal forsøple sjø og sjøbunn, ikke overholdes. Sysselmannen vil varsle Longyearbyen lokalstyre om at det må gjennomføres tiltak som hindrer denne forsøplingen gjennom f.eks. å installere en rist med tilstrekkelig liten lysåpning. Sysselmannen vurderer også å pålegge Longyearbyen lokalstyre å utrede mulige løsninger for å rense avløpsvannet i tråd med minst tilsvarende krav som avløpsanlegget ville hatt om det lå på fastlandet. Pålegg om utredning vil også omfatte konsekvenser av rensing med tanke på total miljøbelastning ved behandling av avfall fra rensenanlegget og eventuelle utfordringer knyttet til rensing og tilførsel av kvernet matavfall.
- **Tiltaksplan for oppfølging av forurensing og avfall på tidligere gruve- og prøveboringslokaliteter.**
Sysselmannen har sammen med Bergmesteren foretatt befaringer på fem lokaliteter. Noen oljeboringslokalitetene kunne ikke nås som planlagt, bl.a. som følge av værforhold. Det har også vært befarings på Kings Bay sin gruelokalitet i Ny-Ålesund. Gruvelokalitetene i Longyearbyen følges inntil videre opp på basis av enkelthenvendelser og da i dialog med Store Norske.
- **Rapport om oppfølging PFOS- forurensede områder i Longyearbyen.**
Miljødirektoratet har i brev 12. desember 2018 løftet myndigheten fra sysselmannen til direktoratet for:
 - Oppfølging av forurensningen på gammelt brannøvingsfelt Lokalitet ID:6346, herunder oppfølging av tiltaksplanen.
 - Oppfølging av spredningen fra gammelt brannøvingsfelt til kullageret og kartlegging av omfanget av spredningen.
 - Videre oppfølging av kullageret, og vurdering av aktuelle tiltak, dersom det er uakseptable konsentrasjoner av PFOS og ΣPFAS på kullageret.Sysselmannen vil i tråd med dette brevet bistå direktoratet ved behov. Oppgaven med oppfølging av det nye brannøvingsfeltet ligger fortsatt hos Sysselmannen og følges opp videre i samråd med Miljødirektoratet.

3.3 Mål 3 i tildelingsbrev: De 100 viktigste kulturminnene og kulturmiljøene på Svalbard skal sikres gjennom forutsigbar og langsiktig forvaltning

Kulturminneforvaltning

Sysselmannen bruker i tillegg til prioriteringer og oppgaver nevnt under mye tid og ressurser på tilsyn og vedlikehold av prioriterte kulturminner på Svalbard, både som følge av naturlig slitasje, men også en del fredete hytter som blir skadet av isbjørn. I 2018 ble flere fredete hytter i området rundt Ny-Ålesund skadet av isbjørn. Sysselmannen utførte nødvendige reparasjoner av disse i samarbeid med Kings Bay som eier/bruker av disse hyttene.

Det er også brukt en del tid på etterarbeid og rapportering fra arkeologiske utgravinger samt planlegging av kommende sesongs aktivitet på dette området. Sysselmannen har et særlig ansvar for å sikre nødvendig dokumentasjon av denne kulturarven.

Videre har Sysselmannen igangsatt et prosjekt med å bruke droner bl.a. i overvåking av ulike kulturminnelokaliteter. Dette arbeidet vil kunne effektivisere nødvendig kunnskapsinnhenting for å sikre en fortsatt forsvarlig forvaltning av kulturminnene, bl.a. i lys av klimaendringer.

3.3.1 Kulturminner - Styrket arbeide med å sikre kulturminner som er utsatt av klimaendringene og følge opp konsekvensene av klimaendringenes påvirkning på kulturminnene

- **Andel prioriterte kulturminner i Kulturminneplan 2013-2023 der det er gjennomført tilstandsvurdering.**
Sysselmannen har i 2018 gjennomført tilstandsvurdering av ca. 12 prioriterte kulturminnelokaliteter; primært stående bygninger. I tillegg er det utført tilsyn med et titalls øvrige lokaliteter.
- **Status for arbeidet med sammenstilling av kunnskapsbehov innen arkeologi og bygningsvern, i lys av klimaendringer.**
Dette arbeidet er pågår men er forsinket på grunn av at arbeidet med opprydning i Svea har blitt prioritert. Det er påbegynt flere tiltak som skal danne grunnlag for kunnskapsbehovet innen arkeologi og bygningsvern. Det er i 2018 gjennomført flere tilstandsvurderinger av prioriterte hytter (se over), og det er påbegynt et katalogiseringsprosjekt av skjeletter, samt en sammenstilling av eksisterende kunnskap av hvalfangstmateriale i samarbeid med Svalbard museum.

3.3.2 Kulturminner - Areal- og samfunnsplanleggingen i planområdene skal ta hensyn til klimaendringene og til natur- og kulturminner innenfor planområdene

- **Status for arbeidet vedr areal- og samfunnsplanleggingen**
Løpende arbeid; flere delplanprosesser har pågått på ulike stadier i 2018, der Sysselmannen har vært involvert. Dette har til dels vært arbeidskrevende prosesser, og Sysselmannen har måttet prioritere mellom disse. Det har særlig vært lagt vekt på behovet for skredsikringstiltak i Longyearbyen og konsekvensene av disse for bl.a. boligsituasjonen. Sysselmannen har i 2018 vedtatt delplan for Andøya Space Center på Hamnerabben i Ny-Ålesund. Videre har Sysselmannen bidratt i forbindelse med ny planveileder - *Arealplanlegging og konsekvensutredninger på Svalbard* som ble utgitt av Klima- og miljødepartementet i mai.

3.5.3. Kulturminner - Oppgaver i tildelingsbrevet

- **Revidere handlingsplanen i kulturminneplan for Svalbard 2013-2023 mv.**
Arbeidet videreføres i 2019, basert på de tilstandsvurderinger og tilsyn som er utført sommer og høst 2018.

3.4 Andre oppgaver knyttet til overordnede mål for Svalbardpolitikken

3.4.1 Trygghet for befolkningen

Politiets samfunnsoppdrag er å forebygge og bekjempe kriminalitet og skape trygghet for befolkningen. Politiet skal beskytte person, eiendom og fellesgoder, verne om all lovlig virksomhet og opprettholde offentlig ro og orden og sikkerhet. Kjerneoppgavene til Sysselmannens politiavdeling er kriminalitetsforebyggende arbeid, samfunnssikkerhet og beredskap og straffesaksbehandling.

Gjennom året har politiet gjennomført flere møter og aktiviteter med forebyggende formål; i barnehage, skole, ungdomsklubb og ellers blant barn og unge (inkludert snøskuterkvelder for ungdom og unge voksne). Uniformert tilstedeværelse i lokalsamfunnet har blitt øket. Ukentlig patruljetjeneste ble gjennomført, med et noe økt antall trafikkkontroller i Longyearbyen, og kontroller i felt i helger med stor utfart med kontroll av skutere.

Uniformert politi deltar på Sysselmannens månedlige kontordager i Barentsburg.

Uniformert politi deltok på Sysselmannens månedlige kontordager i Barentsburg. Ved større arrangementer i Longyearbyen og i julebordsesongen ble det satt av ressurser til målrettet patruljevirkosmhet.

Sysselmannens time er et tilbud til guider og turoperatører som arrangeres årlig.

Politiet utførte til sammen 49 redningsoppdrag på øygruppen i 2018.

3.4.2 Oppsynsvirkosmhet

Oppsynsvirkosmheten er en prioritert oppgave. I løpet av året har politiet gjennomført oppsyn i snøskutersesongen, både alene og sammen med miljøavdelingen og reiselivsrådgiver.

Feltinspektørtjenesten i perioden juni til august ble gjennomført som planlagt. Feltinspektørene fører blant annet oppsyn med båter og individuelle reisende, i tillegg til å drive informasjon. Dette har først og fremst et forebyggende formål, samtidig som det er et virkemiddel for å opprettholde og øke respekten for miljøregelverket. I tillegg kommer oppsynsvirkosmheten som ble utført i forbindelse med de regulære toktene med tjenestefartøyet «Polarsyssel». Det vises ellers til kap. 3.1.4. i årsrapporten for mer detaljert redegjørelse.

3.4.3 Etterforskning og påtalearbeid

Det er registrert 715 politioppdrag i 2018. Straffesaksutviklingen på Svalbard er relativt stabil med små tallmessige økninger fra år til år. 2018 skiller seg således ut ved at det er registrert en økning på 17 % i antall anmeldelser. Antallet saker som ble registrert og behandlet var 159 saker med 95 straffereaksjoner i tillegg til 50 forenklede forelegg. Oppklaringsprosenten er 63,9.

Det er i 2018 innledet et tettere samarbeid med Økokrim og inngått en samarbeidsavtale hvor også Statsadvokatene i Troms og Finnmark inngår. Dette for å møte utfordringer knyttet til miljøkriminalitet både i det forebyggende sporet og under etterforskning og irettføring. Det vil bli arrangert et årlig samarbeidsmøte.

Det er videre innledet et tettere samarbeid med Arbeidstilsynet og lokalt skattekontor for å styrke kompetansen knyttet til arbeidslivskriminalitet for å bidra til å bekjempe kriminalitet og useriøse arbeidsforhold. Felles tilsyn er planlagt i 2019.

3.4.4 Tilsyn, veiledning og kommunikasjon

Tilsyn med jordstasjoner for satellitt

Forskriften om etablering, drift og bruk av jordstasjon for satellitt på Svalbard skal sikre at driften av jordstasjonene skjer i overensstemmelse med Svalbardtraktaten.

Det tilsynsansvar Sysselmannen hadde etter tidligere forskrift er nå lagt til Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (NKOM) som fagmyndighet på feltet for øvrig. Med dette rendyrkes rollene basert på hvor fagkompetansen som sådan ligger. Sysselmannen yter praktisk bistand ved tilsynene. Ingen av tilsynene i 2018 avdekket brudd på forskriften. For videre omtale av dette og de konkrete tilsynsrapporter mv., vises det til NKOMs hjemmesider og årsrapport.

Brannsyn 2018

Det ble gjennomført syv brannsyn på særskilte brannobjekter utenfor Longyearbyen arealplanområde i løpet av 2018, og ett brannsyn på et objekt som ikke defineres som et særskilt brannobjekt. De fleste avvik som ble avdekket er lukket. Det ble i 2018 valgt å ikke ta årlige brannsyn på næringshyttene, da disse har hatt stabilt vertskap de siste årene og få eller ingen avvik. Det vil bli brannsyn på næringshyttene ca. hvert tredje år fremover på de næringshyttene som har vært i drift i flere år, og hvert år på eventuelle nye hytter.

Det ble også gjennomført et brannsyn på Hornsund forskningsstasjon. Dette er ikke et særskilt brannobjekt, men Sysselmannen, sammen med Longyearbyen brann- og redning, ønsket å gjennomføre et slikt tilsyn da stasjonen i sommerhalvåret har mange overnattingsdøgn. Dette var ikke et formelt tilsyn, men en kontroll av brannsikkerheten og veiledning i brannsikkerhet til stasjonsledelsen på Hornsund forskningsstasjon. Ingen avvik ble oppdaget i Hornsund.

Helseråd

Tilsynsoppgaver på Svalbard i henhold til helse- og matlovgivningen ligger til Mattilsynet (matloven og kosmetikkloven) og Fylkesmannen i Troms (helsepersonell og helsetjeneste). Sysselmannen bistår tilsynet med svalbardfaglig kompetanse og transport ved behov.

Mattilsynet

Mattilsynet fører tilsyn med serveringssteder og dyrehold på Svalbard. For at Mattilsynet skal få mulighet til å føre tilsyn med hunder på Hopen, Bjørnøya, Hornsund, Barentsburg, Ny-Ålesund og på fangststasjonene bidrar Sysselmannen med helikoptertransport og tolk.

Tilsyn med lokalstyrets beredskap

Etter forskrift av 18. desember 2012 nr. 1293 om sivilbeskyttelseslovens anvendelse på Svalbard og om beredskapsplikt for Longyearbyen lokalstyre § 10, skal Sysselmannen føre tilsyn med «(...) lovligheten av Longyearbyen lokalstyres oppfyllelse av plikter etter forskriften.

Sysselmannen gjennomførte tilsyn med Longyearbyen lokalstyre i 2018. Foto: Roger Z. Ødegård

Sysselmannen førte tilsyn på dette området i 2018. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har i dialog med Sysselmannen sett det som hensiktsmessig at det gjennomføres tilsyn minimum hvert fjerde år for å sikre kontinuitet i samfunnssikkerhetsarbeidet. Dette tilsvarer kravet DSB gir til fylkesmennene om tilsyn i kommunene.

Tilsynet med lokalstyrets beredskapsplikt avdekket ingen avvik. Rapporten etter tilsynet inneholdt en merknad knyttet til helhetlig ROS og oppfølgingsplan. I løpet av året har det

dessuten vært et konstruktivt samarbeid mellom Longyearbyen lokalstyre og Sysselmannen i forhold til oppfølging etter skredet i desember 2015. Sysselmannen er bevisst sin veilederrolle og prioriterer en nær dialog med lokalstyret i dets arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap.

Tolketjenester under tilsyn

Sysselmannens tolk bistår der det er aktuelt under Sysselmannens egne og andres tilsyn.

Informasjon og kommunikasjon

Sysselmannen brukte i 2018 mye tid på å informere om miljøregelverk, og særlig om aktsom ferdsel i svalbardnaturen. Dette skjer både på Sysselmannens hjemmesider, på Facebook og ved foredrag og direkte møter. Målgruppene var både fastboende og tilreisende, samt aktører innen reiselivet og undervisning/forskning.

Sysselmannen holdt flere foredrag om miljøregelverket ved guideopplæring og ved kurs på UNIS. Også populærvitenskapelige presentasjoner om bl.a. arkeologi har vært holdt for Longyearbyens befolkning. Slik informasjon og veiledning er bl.a. viktig for å skape forståelse for natur- og kulturminneverdier og miljøregelverket knyttet til disse. Gjennom dette ønsker man også å forebygge miljøkriminalitet

Kommunikasjonsvirksomheten hos Sysselmannen har bistått under flere større hendelser i 2018. Forliset til rekestråleren «Northguider» i Hinlopen i slutten av desember medførte stort medietrykk, i første rekke fra norske medier. I samarbeid med Lufttransport fikk mediene tilgang til bilder og film fra redningsaksjonen.

Hendelsen på Phippsøya nord for Nordaustlandet i juli da en isbjørn ble skutt og drept da den angrep en guide fra et cruiseskip, fikk stor nasjonal og internasjonal oppmerksomhet. Det samme gjaldt hurtigbåtulykken i juli, da «Aurora Explorer» kjørte inn i kaien i Barentsburg og over 30 turister ble skadet.

Det har vært flere tilfeller av evakueringer i Longyearbyen også i 2018. Sysselmannen har samarbeidet med Longyearbyen lokalstyre om kommunikasjon i disse tilfellene. Samarbeidet fungerer godt.

Sysselmannens «droneskvadron» presenterte droneprosjektet på Svalbardseminaret.

Hurtig informasjon og tilgjengelighet har vært viktige prinsipper i kommunikasjonsarbeidet. Sysselmannen har et godt forhold til mediene, og legger vekt på å være raskt ute med nyheter når dette er mulig.

Sysselmannens nettside - www.sysselmannen.no - blir oppdatert jevnlig med nyheter og informasjon. Nettsiden er sammen med Sysselmannens sider på Facebook effektive og viktige informasjonskanaler både til lokalbefolkning, medier og samfunnet for øvrig under kriser og større hendelser. Ved slutten av 2018 hadde Sysselmannens Facebook-side nær 9700 følgere, som er en økning på 1300 følgere fra året før.

I 2018 videreførte Sysselmannen arbeidet med videreutvikling av internettsidene for å gjøre dem mer rettet mot de tjenestene Sysselmannen yter til befolkningen. Digitalisering av skjemaer er en del av dette arbeidet. Løpende informasjon vil fortsatt være et sentralt element på nettsidene. Arbeidet er planlagt fullført høsten 2019.

Interessen for Arktis og Svalbard øker fortsatt sterkt, og Sysselmannen bruker mye tid og ressurser på orienteringer for besøkende og på tilrettelegging for reportasjer for norske og internasjonale medier. Plastforurensing, klimaendringer, redning - og beredskap har særlig hatt fokus blant mediene i 2018.

Sysselmannens kommunikasjonsrådgiver deltar i Fylkesmannen i Troms sitt kommunikasjonsform og i Statistisk Sentralbyrå sitt rådgivende utvalg for svalbardstatistikk. Sammen med UNIS og Norsk Polarinstittutt arrangerer Sysselmannen forelesningsrekken Svalbardseminaret. Seminaret er et gratis tilbud til Longyearbyens befolkning i januar og ble startet i 1996.

3.4.5. Reiseliv

Veksten i det kommersielle reiselivet i Longyearbyen og på Svalbard fortsetter. 2018-tallene fra Visit Svalbard viser 156 241 registrerte gjestedøgn på Longyearbyens overnattingssteder som er en økning på 7,5% fra 2017. I gjennomsnitt over året har beleggprosenten økt fra 61,95% i 2017 til 66,12% i 2018, som i hovedsak skyldes økt aktivitet i lavsesong og den mørke årstiden.

Antall registrerte turoperatører med aktivitet på Svalbard var i 2018 130 firmaer; fra internasjonale store selskaper til enkeltmannsforetak. De siste 3 årene har antallet turoperatører vært stabilt. Turoperatørene representerer både lokalt forankrede helårsbedrifter og sesongbaserte virksomheter og firmaer med 1-2 turer i løpet av en sesong. Av disse var det i 2018 24 nye aktører (i den betydning at de ikke tidligere har hatt aktivitet på øygruppen), mens det kun var halvparten av turoperatørene som var nye i 2017. I 2018 var 2 turoperatører registrert lokalt forankret med kontoradresse i Longyearbyen. Øvrige har adresser i Norge eller internasjonalt.

Sysselmannen registrerer at det er innen ekspedisjonscruise segmentet at de nye turoperatørene tilbyr aktivitet. I 2018 var over 70 % av innmeldte turopplegg fra nye turoperatører innen ekspedisjonscruise og ski- og seilturer. Øvrig aktivitet er landbasert-, ikke-motorisert ferdsel knyttet til ski-, fot- og hundeturer.

Organiserte fotturer i nærområdet til Longyearbyen et ett av tilbudet reiselivet tilbyr turistene.

Primo februar gjennomførte Sysselmannen i regi av reiselivsrådgiver og politiet det årlige møtet med reiselivsnæringens guider, Sysselmannens time, for gjensidig utveksling av erfaringer og informasjon i forkant av vintersesongen. Hovedtemaer for møtet var i år knyttet til temaet omkring isbjørn og ferdsel, hvordan håndtere hypotermi i felt og politiets forventninger til guider med ansvar for gjester i felt. Totalt ca. 90 deltakere deltok.

Fra mars 2018 har Sysselmannen forsterket staben med en reiselivsrådgiver. Det er i år

etablert faste dialogmøter både med det organiserte reiselivet og med andre offentlige aktører som Longyearbyen Lokalstyre og Skatt nord gjennom et trekantsamarbeid hvor Visit Svalbard deltar.

På Svalbard har flere aktører vist et genuint engasjement for rydding av marint søppel, og reduksjon av plastbruk. Våren 2018 ble Clean Up Svalbard Forum etablert for å koordinere igangsatte og nye prosjekter for rydding av Svalbards kystlinje. Forumet består av blant annet:

- AECO
- Svalbard Turn/ Aktiv i friluft
- Visit Svalbard
- Coop Svalbardbutikken
- Longyearbyen lokalstyre
- Sysselmannen på Svalbard
- Miljøvernfondet (observatør)

Utover dette har Sysselmannens reiselivsrådgivere hatt jevnlig kontakt med Visit Svalbard, Association of Arctic Expedition Cruises (AECO) og ulike turoperatører gjennom året.

I 2018 er det gjennomført 2 turistinspeksjonstokt med «Polarsyssel» i juni - august med vekt på tilstedeværelse og kontroll av skip og mindre båter. Fokus var observasjon av ferdsel, hvordan sikkerhet for gjester blir ivaretatt på land samt informasjon. Toktene ble gjennomført på vestkysten av Spitsbergen tidlig sommer og på nord- og østsiden av Spitsbergen i august. Reiselivsrådgiver deltar også på ulike oppsyn i samarbeide med Sysselmannens miljø- og politiavdeling.

Sysselmannens reiselivsrådgiver deltok med innlegg på Association of Arctic Expedition Cruise Operators' årlige konferanse, og bidrar i Svalbardguideopplæringen vinter og sommer, samt på Arctic Nature Guide-studiet.

Totalt 15 oversjøiske cruiseskip meldte sin ankomst i Longyearbyen sommeren 2018, med tilsammen 27 anløp. Antall passasjerer registrert var ca. 45 900, en økning på ca. 10 prosent fra 2017.

Når det gjelder ekspedisjonscruisetrafikken, meldte 59 skip sin aktivitet til Sysselmannen. For 2018 viser foreløpige tall en økning på ca. 20 % i antall passasjerer i forhold til 2017, hvor antallet var ca. 17 500 passasjerer. I 2018 var det totalt seks turoperatører som tilbød dagsturer på Isfjorden med til sammen ni båter (både over og under 12 passasjerer).

Antall individuelle reisende utenfor forvaltningsområde 10 var cirka 925 i 2018 fordelt på 162 ulike turfølger. Forskere med arbeid i felt rapporteres inn som individuell reisende når feltarbeidet foregår utenfor forvaltningsområde 10.

For rekreasjon er det mindre lystfartøy som eks. seilbåter som primært benyttes som transportmiddel, og i hovedsak er ferdsel knyttet til sommeren.

3.4.6 Opprettholde en robust og effektiv offentlig virksomhet

Sysselmannen er en åremålsvirksomhet. Dette er en styrke ved at man oppnår god integrering med fagmiljøer på fastlandet, men også en utfordring med hensyn til å opprettholde kontinuitet. Det blir derfor arbeidet kontinuerlig med vedlikehold av styringssystem, digitalisering av arbeidsprosesser og nettbaserte løsninger / digitalt førstevalg knyttet til ulike søknader og saksbehandling.

3.4.7 Kontakt med lokalsamfunn utenfor Longyearbyen

Barentsburg

Sysselmannen har jevnlig kontakt med Trust Arktikugol og generalkonsulatet i Barentsburg gjennom faste kontaktmøter hver annen måned og har fast kontordag en dag i måneden som et tilbud til lokalbefolkningen. I tillegg møtes representanter fra Sysselmannen og Barentsburg i forbindelse med nasjonale markeringer.

I desember 2018 arrangerte Sysselmannen et informasjonsmøte for alle innbyggerne i Barentsburg hvor det ble gitt informasjon om Svalbard og de norske myndighetene på øygruppen. Mange deltok, og det ble utdelt om lag 200 informasjonsmapper. I tillegg foregår den løpende kontakten mellom Sysselmannen og Barentsburg via telefon og e-post.

Sysselmannen har bistått med tolketjeneste i forbindelse med to kulturutvekslinger og fire idrettsutvekslinger mellom Longyearbyen og Barentsburg, og bidratt med transport i forbindelse

med noen arrangementer. Slike tiltak bidrar til bedre forståelse og kontakt mellom de ulike nasjonalitetene på Svalbard og de settes stor pris på i både Barentsburg og Longyearbyen.

Ny-Ålesund

Sysselmannen har kontakt med driftsselskapet Kings Bay AS på mange plan gjennom hele året, blant annet i forbindelse med konkrete saker som er til behandling og på ledelsesnivå. Sysselmannen har også kontaktmøter med ledelsen i Kings Bay AS.

Hornsund

Sysselmannen har kontakt med den polske forskningsstasjonen i Hornsund gjennom hele året, blant annet et fast møte med besetningen under det årlige rundtoktet hvor Sysselmannen informerer om Svalbard, Sysselmannens ansvar og oppgaver samt om lovgivningen, samt julebesøk.

Hopen, Bjørnøya og fangststasjoner

Sysselmannen har regelmessig kontakt med de meteorologiske stasjonene og fangststasjonen på Austfjordnes i forbindelse med tokt, oppsyn, tilsyn og julebesøk. Austfjordnes er ikke bemannet i sesongen 2018/2019.

3.4.8 Forvaltning og publikumsrettede oppgaver

Pass, visum og utlendingssaker

Sysselmannen utstedte 285 pass i 2018 mot 260 pass i 2017, og behandlet 444 visumsøknader i 2018, mot 352 i 2017. 75 av visumsøknadene i 2018 gjaldt visum til turister som trengte en ekstra innreise til Schengen. De fleste andre visumsøknadene var fra fastboende på Svalbard.

Sysselmannen mottok 24 søknader om oppholdstillatelse i Norge. Søknadene gjaldt familieinnvandring, arbeidsinnvandring, studieopphold og statsborgerskap. Tilsvarende søknader for 2017 var 13. Sysselmannen registrerte disse søknadene i saksbehandlingssystemet NORVIS og sendte dem til Utlendingsdirektoratet (UDI) for vedtak.

Vielser og skilsmisser

I 2018 ble 34 par viet hos Sysselmannen. De fleste er tilreisende par, men også fastboende vies hos Sysselmannen.

Notarius Publicus

Sysselmannen på Svalbard har i 2018 utført 19 notarialbekreftelser.

Servicestasjon for Statens vegvesen

Trafikkstasjonen på Svalbard er administrativt og faglig lagt under Tromsø trafikkstasjon, men har selvstendig ansvar for alle nyregistreringer og omregistreringer av kjøretøy som kommer fra fastlandet og utlandet. I tillegg behandler Sysselmannen eierskiftemeldinger, avregistreringer og registreringer i forbindelse med midlertidig kjøretillatelse på fastlandet ved ferie.

Sysselmannen forbereder og videresender førerkortsaker til Tromsø trafikkstasjon for behandling. Dette innebærer mottak av søknader og fotografering til førerkort. Sysselmannen gjennomfører teoriprøver i alle klasser. I løpet av 2018 ble det avholdt 25 teoriprøver med 72 % bestått.

Hovedtyngden av de avholdte teoriprøvene er klasse B (personbil) og klasse S (snøscooter). Pr 31.12.18. var det totalt 3751 registrerte kjøretøy på øygruppen (1555 biler, 2136 snøskutere og 60 lastebiler).

Alkoholordningen

Sysselmannen har ansvar for skjenkebevilling utenfor Longyearbyen planområde og søknader om import av alkohol, samt representasjonskvoter og andre alkoholtillatelser utenfor Longyearbyen planområde. Sysselmannen har òg ansvar for å utstede alkoholkort til alle personer i de norske bosettingene som etter alkoholordningen på Svalbard har rett til alkoholkvote.

I 2018 godkjente Sysselmannen 59 skjenkebevilgninger. De fleste av disse var til cruiseskip og båter som har aktivitet i Svalbards farvann i sommersesongen. I tillegg ble det gitt 50 importtillatelser for alkohol. Sysselmannen utstedte 3208 alkoholkort i 2018 (2837 i 2017).

I løpet av året har Sysselmannen hatt til uttalelse 70 søknader om skjenkebevilgning for enkeltanledning og/eller søknad om kjøp av alkohol. Søknadene behandles og avgjøres av Longyearbyen lokalstyre, etter delegasjon fra Sysselmannen, jf. forskrift om alkoholordningen for Svalbard.

Våpensøknader

I 2018 behandlet Sysselmannen 394 søknader om erverv av skytevåpen og 939 søknader om leie av våpen til isbjørnbeskyttelse. Antallet søknader om leie av våpen er økende og reflekterer økningen i besøkende til Svalbard.

3.5 Statens øverste representant på Svalbard

3.5.1 Bindeledd mellom lokale aktører og sentrale myndigheter

Sysselmannen har god og jevnlig god kontakt med lokale myndigheter på alle nivå, inkludert den lokale administrasjonen, politisk ledelse og på saksbehandlernivå.

I 2018 har det vært gjennomført en rekke møter mellom Sysselmannen og Longyearbyen lokalstyre spesielt knyttet til oppfølging og evaluering av skredulykken i desember 2015, og møter i beredskapsrådet i tilknytning til konkrete hendelser.

Sysselmannen har jevnlig kontakt med Trust Arktikugol og generalkonsulatet i Barentsburg gjennom faste kontaktmøter og kontordag en dag i måneden som et tilbud til lokalbefolkningen.

Sysselmannen bistår flere statlige myndigheter i forbindelse med informasjons- og tilsynsvirksomhet. Sysselmannen møter fast i det interdepartementale polarutvalget.

3.5.2 Kunnskapsformidling, informasjon og representasjon

Sysselmannen har i 2018 hatt orienteringer og representasjon for:

Statsråder, Stortingets delegasjon for arktisk parlamentarisk samarbeid, ledelsen i Justis og beredskapsdepartementet, Stortingets Kommunal- og forvaltningskomite, Stortingets utdannings- og forskningskomite, Nordisk Høyesteretts presidenter, Hålogaland lagmannsrett.

Sysselmannen var tilrettelegger for kongefamiliens besøk på Svalbard i august 2018.

I tillegg til dette har sysselmannen har 47 orienteringer for ulike grupper, både norske og utenlandske organisasjoner.

Sysselmannen har daglige henvendelser fra både tilreisende og fastboende, blant annet for håndtering av momsrefusjon, søknader om pass, visum, våpen og jaktkort samt bistand fra trafikkstasjonen og generell informasjon.

3.6 Svalbards miljøvernfond

Svalbards miljøvernfond er et statlig fond underlagt Klima- og miljødepartementet (KLD). Sysselmannen på Svalbard er sekretariat for fondet.

Fondets virksomhet er styrt av vedtekter, forskrift og eget tildelingsbrev fra KLD. Fondet har egen årsrapport for virksomheten og styringsdialog med departementet. Det er to årsverk knyttet til sekretariatet og utgifter til drift og forvaltning av fondet dekkes av inntekter til fondet.

Styret utnevnes av KLD og er fondets øverste organ. Styreleder er fondets virksomhetsleder, mens sekretariatet har ansvar for daglig drift; herunder oppfølging av styrevedtak, kunngjøring av tilskudd, faglig vurdering og innstilling av saker for styret, utbetaling av tilskudd, oppfølging av prosjektporteføljen og informasjonsvirksomhet.

Fondet leverer egen årsrapport til Klima- og miljødepartementet.

Prosjektrapporter for avsluttede prosjekter er tilgjengelig på fondets nettside:

<http://www.sysselmannen.no/Svalbards-miljovernfond/Resultat---Rapporter>

4 Styring og kontroll i virksomheten

4.1 Sysselmannens overordnede vurdering av styring og intern kontroll

Sysselmannen benytter mål- og resultatstyring som grunnleggende styringsprinsipp. Det vises her til nærmere redegjørelse for måloppnåelse i kapittel 3.

Virksomheten utarbeider en årlig virksomhetsplan med grunnlag i prioriteringene som er gitt i det årlige tildelingsbrevet fra Justis- og beredskapsdepartementet og Klima- og miljødepartementet. Virksomhetsplanen inneholder også mål og tiltak for løpende oppgaver knyttet til de overordnede målene for norsk svalbardpolitikk og samfunnsoppdrag i henhold til instruksen for Sysselmannen.

Rapportering på virksomhetsplan og økonomi skjer månedlig i ledermøter og ved tertialrapportering til Justis- og beredskapsdepartementet og Klima- og miljødepartementet med påfølgende etatsstyringsmøter med Justisdepartementet v/Polaravdelingen og Klima- og miljødepartementet. Tertialrapportene konsentreres om mål, resultater og risikovurdering.

Det gjennomføres årlige risikovurderinger som del av virksomhetsplanen med identifiserte mål og resultatområder som har vært gjenstand for risikostyring gjennom året. Sysselmannens risikovurdering for 2018 ble oversendt departementet i forkant av første etatsstyringsmøte 2018.

Det foretas løpende oppdatering av internt styringssystem som bl.a. inneholder styrings- og beslutningsinformasjon for aktuelle saksområder. Det er utarbeidet styringssystem for informasjonssikkerhet.

Økonomistyringen ivaretas gjennom månedlig regnskapsrapportering som tilfredsstillende krav til korrekthet og grunnlag for nødvendige beslutninger og budsjettjusteringer underveis i året. Virksomheten følger standard kontoplan og kontantprinsippet etter Statens regnskapsstandarder. Det benyttes system fra DFØ for løpende regnskapskontroll og informasjon. Det vises ellers til kapittel 6 - årsregnskap.

Riksrevisjonen utfører løpende kontroll med virksomheten. Det er ikke meldt om avvik.

En vurderer kvaliteten på den interne kontrollen som tilfredsstillende.

Sysselmannens overordnede vurdering er at risikobildet gjennomgående ikke er kritisk i forhold til å oppnå fastsatte mål i tildelingsbrev og til Sysselmannens samfunnsoppdrag. Det er likevel knyttet beredskapsmessige og økonomiske utfordringer ved større og langvarige hendelsesstyrte oppdrag som for eksempel store redningsaksjoner. Ved omfattende oppgaver i tildelingsbrev forsøker sysselmannen løpende å foreta omprioritering av oppgaver og omdisponering av personell.

Åremålsordningen er til tider utfordrende for kontinuiteten ved store årlige utskiftninger av ansatte. Det er behov for en felles praksis i staten for permisjon fra stillinger på fastlandet tilpasset åremålsordningen hos Sysselmannen.

4.2 IKT

Oppfølging av EUs forordning (EU 2016/670) om behandling av personopplysninger.

Den nye loven/forordningen gjelder ikke for Svalbard før det fastsettes en egen forskrift med eventuelle tilpasninger. Sysselmannen tar siket på å legge seg på samme linje som andre norske forvaltningsorganer.

Det er gjennomført kartlegging av behandlingen av personopplysninger. Kartleggingen danner grunnlag for videre arbeid for etterlevelse av personvernreglene. Sysselmannen har ikke kapasitet til å opprette eget personvernombud, og det arbeides med en samarbeidsløsning med fylkesmennene på fastlandet for personvernombud og tilpasning til nytt regelverk.

Drift og utvikling

Det er rapportert tertialvis på IKT drift og utvikling. Det ble ansatt en ny IKT rådgiver i februar 2018, slik at det nå er 2 IKT rådgivere. Driftsmessig sårbarhet er dermed betydelig redusert samtidig som det frigjør tid til utvikling og forebyggende IKT sikkerhet. Det arbeides kontinuerlig med forebyggende sikkerhet. I 2018 er det blant annet foretatt kryptering av nettverk, etablert nye sikkerhetsløsninger og ny «back up» løsning.

Tjenesteutsatte IKT-tjenester

Sysselmannen har tjenesteutsatt søkeportal for tildeling av årlig jakt for fastboende på Svalbard, og husdyrdatabasen der alle husdyr på Svalbard blir registrert.

4.3 Likestilling

Ved utgangen av 2018 var det av totalt 44 stillinger: 19 kvinner og 25 menn med en alderssammensetning fra 28 til 61år. Kvinneandelen i ledergruppen er på 40 prosent.

Ved utlysning av ledige stillinger oppfordres kvinner og personer med minoritetsbakgrunn om å søke. Utover dette er det i 2018 ikke iverksatt særskilte likestillingstiltak.

4.4 Offentlige innkjøp

Lov og forskrift om offentlige anskaffelser gjelder ikke på Svalbard, jf. LOA § 2. Sysselmannen gjennomfører anskaffelser innen rammen av Reglement for økonomistyring i staten § 1 c (om at statlige midler skal brukes effektivt)

5 Vurdering av framtidsutsikter

Longyearbyen er preget av omstilling. I 100 år har dette lille samfunnet vært tuftet på kulldrift. Denne aktiviteten er nå besluttet avvirket. Opprettholdelse av norske samfunn på øygruppen er fortsatt et av hovedmålene i norsk svalbardpolitikk, men norsk tilstedeværelse framover skal baseres på andre aktiviteter.

Stortingsmelding nr. 32 (2015-2016) om Svalbard gir føringer om at reiseliv skal være et av satsingsområdene for å oppnå dette målet. Utviklingen går imidlertid i motsatt retning. Reiselivet bidrar ikke som forventet til stabile, norske arbeidsplasser. Andelen utlendinger øker og «målet om opprettholdelse av norske samfunn» utfordres. Det utfordrer også kvaliteten på tjenestetilbudet i Longyearbyen, som skole og barnehage, og bidrar til en utgiftsøkning for staten.

Det er viktig at det blir tatt grep for å sikre måloppnåelse for dette hovedmålet. Sysselmannen har sterkt fokus på dette.

Endret befolknings sammensetning og ny næringsvirksomhet kan gjøre det nødvendig å ha fokus på nye arbeidsoppgaver og utvikling av nytt regelverk for aktiviteter på øygruppen. Her må lokale og sentrale myndigheter samarbeide tett. Det arbeidet er i gang. Vi må også jobbe for å utnytte ressursene våre best mulig, både gjennom klare prioriteringer av oppgaver, gjennom å finne nye digitale løsninger og utvikle Sysselmannen i takt med utviklingen på øygruppen.

Klimaendringene på Svalbard er et faktum. Utbredelsen av sjøis minker, og leveområdene for isavhengige arter som isbjørn og sel smelter bokstavelig talt bort. De gjenværende områdene med sjøis blir dermed svært viktige. I 2018 stengte Sysselmannen enkelte islagte fjorder på det sentrale Spitsbergen for å hindre uønsket ferdsel som forstyrret isbjørn og sel. Det er tiltak som også blir vurdert i 2019.

Deler av bosettingen i Longyearbyen er fortsatt utsatt for skred. Arbeidet med skredsikring pågår, men inntil permanente skredsikringsstiltak er på plass, må de som bor i de utsatte områdene fortsatt regne med å bli evakuert. Den nylig fremlagte klimarapporten bekrefter den utviklingen vi ser rundt oss. Både når det gjelder miljøforvaltningen og sikringen av befolkningen gir rapporten og forskningen som den baserer seg på, viktig kunnskap for å håndtere utfordringene framover best mulig.

Redning og beredskap er svært viktige områder for Sysselmannen. Vi ser at klimaendringene og det faktum at isen smelter og trekker nordover fører til at sesongen starter tidligere på våren og strekkes lengre utover høsten. Skipsaktiviteten i farvannene rundt Svalbard og ferdselen for øvrig øker, og med det risikoen for uhell og ulykker. De siste årene har Sysselmannen fått tilført flere ressurser som har styrket beredskapen, Allikevel opplever vi at disse ressursene blir utfordret, og det pågår en diskusjon om de er tilstrekkelige i forhold til utviklingen.

For å møte fremtidens beredskapsutfordringer på en god måte er Sysselmannen i gang med å videreutvikle beredskapssenteret i tilknytning til Sysselmannens sjøgarasje i Longyearbyen med arealer til statlige og lokale beredskapsaktører samlet på ett sted.

6 Årsregnskap 2018

6.1 Ledelseskommentar årsregnskapet 2018

Formål

Sysselmannen er regjeringens øverste representant på Svalbard. Sysselmannen er et statlig forvaltningsorgan under Justis- og beredskapsdepartementet som fører regnskap i henhold til kontantprinsippet, slik det framgår av prinsippnoten til årsregnskapet.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 av november 2016 fra Finansdepartementet og krav i tildelingsbrevet for 2018 fra Justis- og beredskapsdepartementet. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av Sysselmannen på Svalbards disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurdering av vesentlige forhold

I 2018 har Sysselmannen på Svalbard samlet disponert tildelinger på utgiftssiden á kr 280.120.209, jf. bevilgningsrapporteringen og note A. Tildelingen er delt mellom kapittel for drift, transporttjeneste og kulturminnevern. Det er i tillegg gitt merinntektsfullmakt på de samme kapitell. Sysselmannen på Svalbard har i 2018 hatt en samlet mindreutgift på kr 3.467.127.

Tildelingen på kapittel 5 Sysselmannen var på kr 67.210.840, og merutgiften var på kr 164.698, som gir totale kostnader på kr 67.375.538 i 2018. Merutgiften skyldes kostnader som er viderefakturert. Merkostnaden er med andre ord dekket inn med merinntekter, slik at det totalt ble mindreutgifter på kapitlet på kr 973.585. Merinntekten, på kr 1.138.283, skyldes i hovedsak at kostnader i forbindelse med helikopterulykken ved Heerodden 2017 er videre belastet ordningen for søk etter antatt omkommet, administrert av Nordland politidistrikt i 2018.

Tildelingen på kapittel 6 Sysselmannens transporttjeneste var på kr 210.874.920, og mindreutgiften var på kr 3.467.127. Mindreutgiften skyldes lavere driftskostnader for helikopter og båt enn budsjettert. Kapitlet har ett stort budsjett, og kostnadene er i stor grad hendelsesstyrt som det er vanskelig å budsjettere. Merinntekten på transportkapitlet, kr 660.593, skyldes utleie av Polarsyssel til Universitetssenteret på Svalbard i perioder da Sysselmannen ikke har hatt planlagt tjenestebehov for båten. Det var ikke budsjettert med inntekter på dette kapitlet.

Tildelingen på kapittel 9 Kulturminnetiltak var på kr 2.034.449, og merutgiften var på kr 402.059. Overforbruket er dekket inn med en merinntekt på kr 500.000,-.

I budsjettet for 2018 var det forutsatt inntekter på kr 300.000 i kapittel 3005 post 01 Diverse inntekter. Regnskapet viser inntekter på kr 360.671. Dette er pass- og våpengebyr.

For kapittel 3005 post 02 var det for 2018 budsjettert med inntekter på kr 3.000.000. Regnskapet viser kr 4.138.283 i inntekter, og Sysselmannen har en merinntektsfullmakt på den inntekt som overstiger kr 3.000.000. Merinntekten i 2018 skyldes i stor grad helikopterulykken på Heerodden i oktober 2017, se tidligere forklaring.

Mellomværende med statskassen utgjorde pr 31.12.2018 kr -1.286.962. Oppstillingen av artskontorapporteringen viser hvilke eiendeler og gjeld mellomværende består av. Foruten rapportert mellomværende har Sysselmannen på Svalbard pådratt seg leverandørgjeld på kr 19.620, har til gode kr 270 fra kredittkortselskap og har til gode kundefordringer på kr 53.400. Periodisert leverandørgjeld på kr 1.204.736 er bokført som annen kortsiktig gjeld. Disse beløpene framkommer ikke som utgift eller inntekt i årsregnskapet. Jf. opplysninger om avregning med statskassen i note 8.

På grunnlag av årsregnskapet søker Sysselmanen på Svalbard om å få overføre mindretgiftene på de ulike kapittel til neste år.

- Kapittel 5 Sysselmanen, kr 973.585
- Kapittel 6 Sysselmans transporttjeneste, kr 4.127.721
- Kapittel 9 Kulturminnetiltak, kr 97.941

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for Sysselmanen på Svalbard. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert pr d.d. men revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2019.

Longyearbyen, 15. februar 2019

Kjerstin Askholt
Sysselman på Svalbard

6.2 Prinsippnote årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2016 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 - de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

6.3 Årsregnskap 2018

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2018

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2018	Merutgift (-) og mindretgift
9005	Sysselmannen driftsutgifter	01	Driftsutgifter	A, B	67 210 840	67 375 538	-164 698
9006	Sysselmannens transporttjenester	01	Driftsutgifter	A, B	210 874 920	207 407 793	3 467 127
9009	Sysselmannen kulturminnetiltak	01	Driftsutgifter	A, B	2 034 449	2 436 508	-402 059
0414	Forlikrådet	21				67 131	
0444	PST	01				90 000	
0469	Godtgjøring til verger	21				10 145	
1420	Miljødirektoratet	21				500 000	
1633	Nettoordning for mva i staten	01				7 849	
<i>Sum utgiftsført</i>					280 120 209	277 894 964	
Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling*	Regnskap 2018	Merinntekt og mindreinntekt(-)
3005	Sysselmannen	01	Diverse inntekter		300 000	360 671	-60 671
3005	Sysselmannen	02	Refusjoner mv	B	3 000 000	4 138 283	-1 138 283
3006	Sysselmannens transporttjenester	02	Refusjoner mv	B		660 593	-660 593
3009	Sysselmannen kulturminnetiltak	02	Refusjoner mv	B		500 000	-500 000
5309	Ref.gruppelivsforsikring	29				57 272	
<i>Sum inntektsført</i>					3 300 000	5 716 819	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						272 178 145	
Kapitalkontoer							
60056001	Norges Bank KK /innbetalinger					6 140 320	
60056002	Norges Bank KK/utbetalinger					-278 296 569	
704266	Endring i mellomværende med statskassen					-21 896	
<i>Sum rapportert</i>						0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)							
					31.12.2018	31.12.2017	Endring
704266	Mellomværende med statskassen				-1 286 962	-1 265 066	-21 896

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
900 501	570 840	66 640 000	67 210 840
900 601	8 007 920	202 867 000	210 874 920
900 901	14 449	2 020 000	2 034 449
Sum 845004			280 120 209

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindretgift etter avgitte belastnings-fullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparing(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
900 501		-164 698		-164 698	1 138 283			973 585	3 332 000	973 585
900 601		3 467 127		3 467 127	660 593			4 127 720	10 143 350	4 127 721
900 901		-402 059		-402 059	500 000			97 941	101 000	97 941

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Sysselmannen har fått stilt en belastningsfullmakt på Kap 0444, post 01 PST til disposisjon. Sysselmannen har belastet kr 90.000 til dette formålet.
 Sysselmannen har fått stilt en belastningsfullmakt på Kap 1420, post 21 Miljødirektoratet til disposisjon for tiltak etter handlingsplanen mot fremmede arter. Sysselmannen har belastet kr 500.000 til dette formålet.
 Sysselmannen har fått stilt en belastningsfullmakt på Kap 0414, post 21 Forlikrådet til disposisjon. Sysselmannen har belastet kr 67.131 til dette formålet.
 Sysselmannen har fått stilt en belastningsfullmakt på Kap 0469, post 21 Vergemål til disposisjon. Sysselmannen har belastet kr 10.145 til dette formålet.

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter:

I h.h.t. Svalbardbudsjettet kap IV Merinntektsfullmakten og tildelingsbrev for 2018 kan Sysselmannen på Svalbard overskride bevilgningene under

1. kap. 5, post 01, tilsvarende det inntektsførte beløpet under kap. 3005, post 02 som overstiger kr 3.000.000.
2. kap. 6, post 01, tilsvarende det inntektsførte beløpet under kap. 3006, post 02.
3. kap. 9, post 01, tilsvarende det inntektsførte beløpet under kap. 3009, post 02.

(I statsbudsjettet for 2018 er det ved en feil skrevet at merinntektsfullmakten gjelder inntekter under kap. 3009, post 01)

Mulig overførbart beløp:

Sysselmannen på Svalbard har ubrukt bevilgning på kr 973.585 på kapittel/post 900501. Dette er under grensen på 5%, og det søkes om overføring av dette beløpet til neste budsjettår.
 Sysselmannen på Svalbard har ubrukt bevilgning på kr 4.127.721 på kapittel/post 900601. Dette er under grensen på 5%, og det søkes om overføring av dette beløpet til neste budsjettår.
 Sysselmannen på Svalbard har ubrukt bevilgning på kr 97.941 på kapittel/post 900901. Dette er under grensen på 5%, og det søkes om overføring av dette beløpet til neste budsjettår

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2018

	Note	2018	2017
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	360 671	338 952
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	0	0
Salgs- og leieinnbetalinger	1	5 292 876	8 979 388
Andre innbetalinger	1	71 000	85 450
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		5 724 547	9 403 790
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	39 987 131	35 422 858
Andre utbetalinger til drift	3	223 902 002	226 160 862
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		263 889 133	261 583 720
Netto rapporterte driftsutgifter		258 164 586	252 179 930
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	14 062 981	14 708 096
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		14 062 981	14 708 096
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		14 062 981	14 708 096
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	0	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	0	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		57 272	50 627
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		7 849	4 936
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		-49 423	-45 691
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		272 178 145	266 842 336

Oversikt over mellomværende med statskassen **

	2018	2017
Eiendeler og gjeld		
Fordringer	270	4 880
Kasse	1 000	1 000
Skyldig skattetrekk	-1 271 034	-1 289 735
Annen gjeld	-17 198	18 789
Sum mellomværende med statskassen	8	-1 265 066

Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2018	31.12.2017
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Gebyr for søknadsbehandling	0	8 400
Sykkelauksjon	0	1 840
Passgebyr	106 290	100 620
Våpengebyr	254 381	228 092
Sum innbetalinger fra gebyrer	360 671	338 952
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Salgsinntekt varer, utenfor avgiftsområdet	68 554	68 343
Salgsinntekt tjenester, utenfor avgiftsområdet	71 065	35 422
Eksterne refusjonsinntekter (for eksempel bidragsforskning)	4 492 664	7 792 317
Refusjoner fartøy	660 593	1 047 761
Refusjoner helikopter	0	35 545
Sum salgs- og leieinnbetalinger	5 292 876	8 979 388
<i>Andre innbetalinger</i>		
Salgssum anleggsmidler, unntatt avgiftsplikt	41 000	0
Salg av utrangert materiell, avgiftsfritt	30 000	85 450
Sum andre innbetalinger	71 000	85 450
Sum innbetalinger fra drift	5 724 547	9 403 790

Note 2 Utbetalinger til lønn

	31.12.2018	31.12.2017
Lønn	35 808 269	31 700 482
Pensjonsutgifter*	3 460 509	3 090 255
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-115 140	-194 490
Andre ytelser	833 493	826 611
Sum utbetalinger til lønn	39 987 131	35 422 858
Antall årsverk:	45	41

*** Nærmere om pensjonskostnader**

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesats for 2018 er 12,35 prosent. Premiesatsen for 2017 var 12 prosent.

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2018	31.12.2017
Husleie	9 675 228	13 471 842
Vedlikehold egne bygg og anlegg	411 004	527 325
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	561 129	517 623
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	354 743	595 550
Mindre utstyranskaffelser	1 328 051	1 488 105
Leie helikopter	120 251 769	118 199 006
Forbruk helikopter	20 364 749	23 583 145
Leie tjenstefartøy	51 444 654	48 696 411
Forbruk tjenstefartøy	6 480 408	3 510 777
Leie av maskiner, inventar og lignende	1 014 859	578 156
Kjøp av fremmede tjenester	3 431 821	3 802 662
Reiser og diett	2 958 853	2 557 088
Øvrige driftsutgifter	5 624 733	8 633 172
Sum andre utbetalinger til drift	223 902 002	226 160 862

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2018	31.12.2017
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0

	31.12.2018	31.12.2017
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	0	0
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	0	0

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2018	31.12.2017
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende	742 512	637 159
Beredskapsanskaffelser	3 000 000	0
Maskiner og transportmidler	6 040 197	8 151 544
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4 280 272	5 919 393
Sum utbetaling til investeringer	14 062 981	14 708 096

Note 6 Innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2018	31.12.2017
Tilfeldige og andre inntekter	0	0
Sum innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2018	31.12.2017
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2018	31.12.2018	Forskjell
	Spesifisering av <u>bokført</u> avregning med statskassen	Spesifisering av <u>rapportert</u> mellomværende med statskassen	
Omløpsmidler			
Kundefordringer	53 400	0	53 400
Andre fordringer	270	270	0
Bankinnskudd, kontanter og lign	1 000	1 000	0
<i>Sum</i>	54 670	1 270	53 400
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-19 620	0	-19 620
Skyldig skattetrekk	-1 271 034	-1 271 034	0
Annen kortsiktig gjeld	-1 219 213	-17 198	-1 202 015
<i>Sum</i>	-2 509 867	-1 288 232	-1 221 635
Sum	-2 455 197	-1 286 962	-1 168 235

7 Vedlegg - tabeller og statistikker

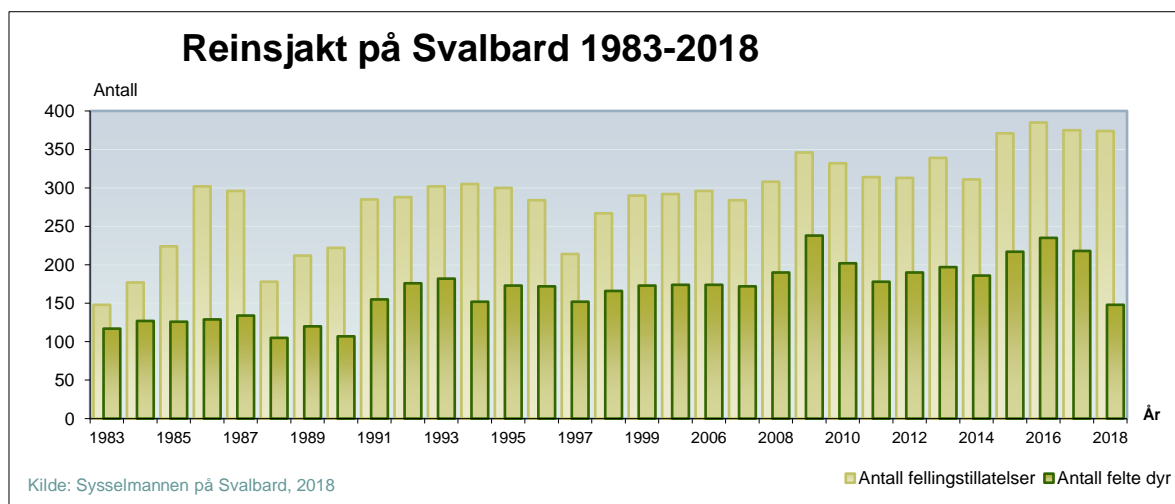
7.1 Miljø

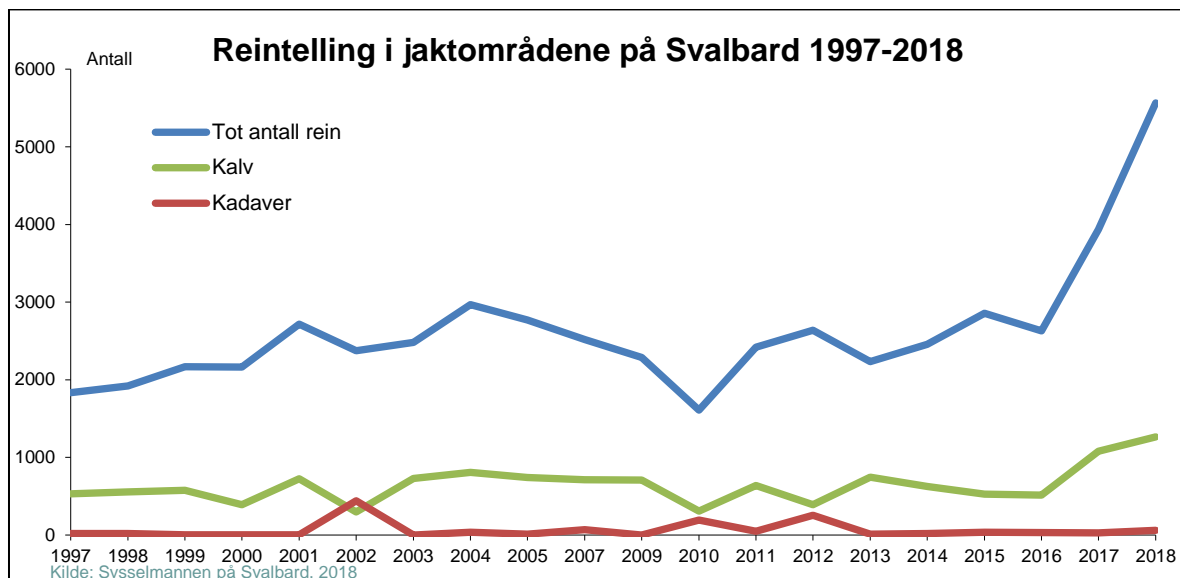
Sysselmannen faset inn nye digitale jakt og fiskekort samt fangstrapporteringsystemer i 2018. Ved å ta i bruk digitale løsninger innenfor jakt og fiske ønsker Sysselmannen å legge til rette for enklere og mer effektiv kortkjøp og fangstrapportering for jegerne og fiskerne. Samtidig økes kvaliteten på kunnskapsinnhentingen fra jakta og fisket, til nytte for forvaltningen og forskningen. Samtidig kan forvaltningen realisere en rasjonalisering av egen administrasjon over tid, som følge av digitalisering av disse oppgavene. Sysselmannen vil videreføre fokuset på forenkling og digitalisering innenfor jakt og fiske i 2019.

Svalbardrein

Tillatelse til reinsdyrjakt blir tildelt etter søknad i seks faste jaktområder. Fellingstillatelse kan bare gis til fastboende. Tildelingen har vært holdt omtrent på samme nivå de siste fire årene. Uttaket har vært relativt stabil med fellingstall mellom 200 til 240 reinsdyr per sesong de siste 10 årene. I 2018 ble det skutt 148 reinsdyr under den ordinære jakta i jaktområdene. Bakgrunnen for nedgangen er en konsekvens av at Sysselmannen fikk påvist rabiesvirus på en reinsdyrsimle i Juli, før jakta hadde startet. Som følge av dette ble det gitt informasjon og råd til jegerne fra Folkehelseinstituttet, Veterinærinstituttet i samarbeid med Mattilsynet og Sysselmannen. Som en naturlig konsekvens av dette avsto flere jegere fra å jakte i 2018. Nedgangen i uttak i 2018 kom som en konsekvens av dette og ikke andre ukjente miljø eller bestandsmessige årsaker.

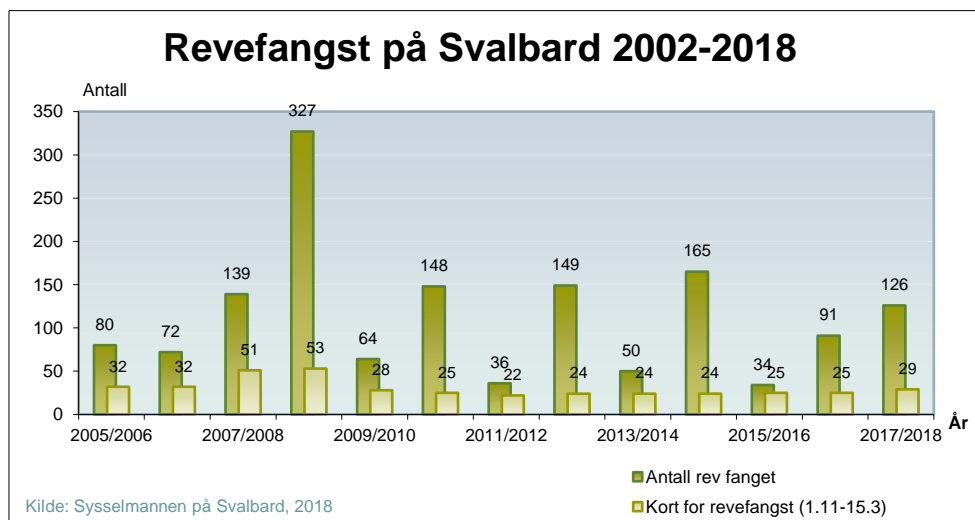
Sysselmannen gjennomfører hvert år helikoptertelling av rein i jaktområdene. I 2018 ble det registrert 5565 dyr i jaktområdene, dette er det høyeste tallet som er registrert siden tellingene startet. Det ble også telt reinsdyr i fangstområdene Bellsund, Farmhamna, Kapp Wijk og Austfjordnes. Fangstfolk får tillatelse til å felle fem «matrein» i tillegg til en kommersiell kvote på inntil 30 reinsdyr. Fangstfolkene tok ut 63 reinsdyr i fangstområdene i 2018.

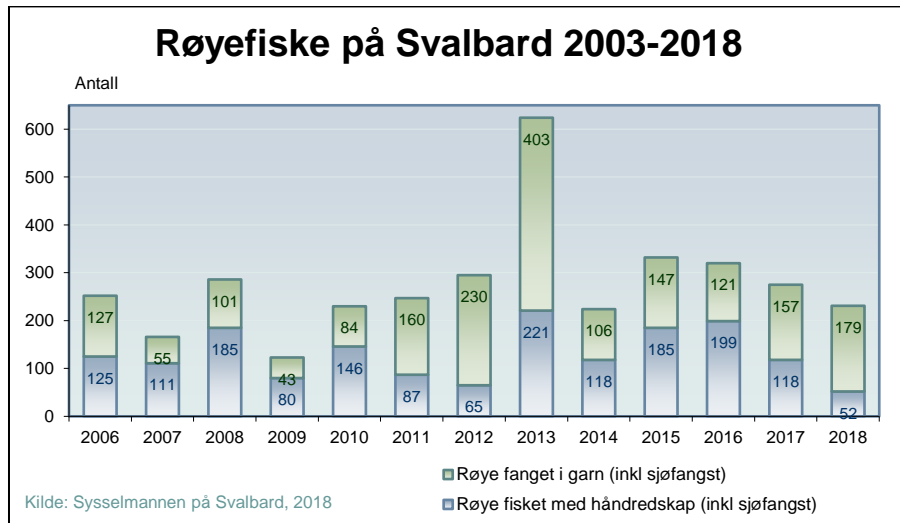
Fjellrev

Fangst av fjellrev er forbeholdt fastboende og skjer innenfor 25 faste terreng. Fangstillatelse gis etter søknad og loddtrekking. Det ble gjennomført fangstkurs i forkant av sesongen. For å sikre momentan avlaving er det krav om årlig kontroll av fellenes konstruksjon og slagkraft. Sysselmannen gjennomfører denne kontrollen. I tillegg driver fangstfolkene fangst av rev i sine respektive fangstområder. Totalt ble det fangstet 126 fjellrev sesongen 2017/2018.

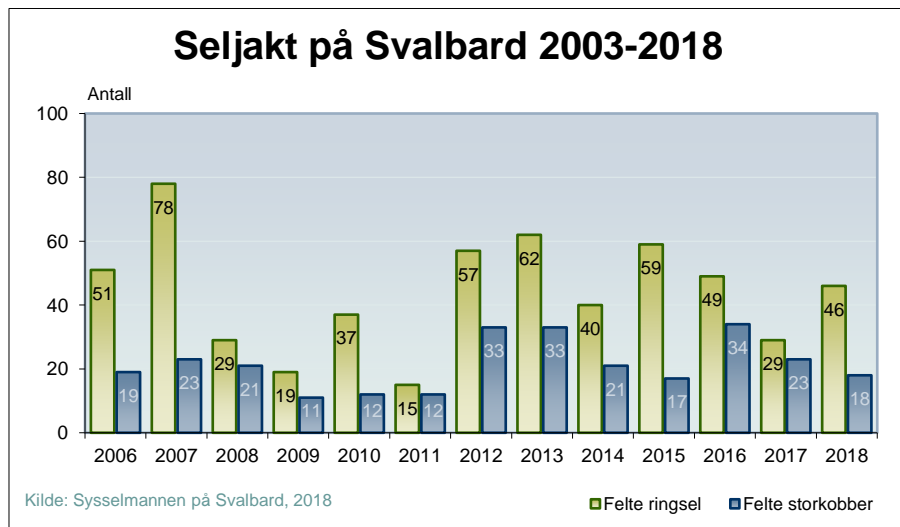
Røye

Det ble i 2018 løst totalt 251 fiskekort på Svalbard. 173 av disse var for fiske med håndredskap, dette inkluderer 9 kort for stasjonsbesetningen på Bjørnøya. Fiske med garn er forbeholdt fastboende og det ble løst 78 garnfiskekort i 2018.

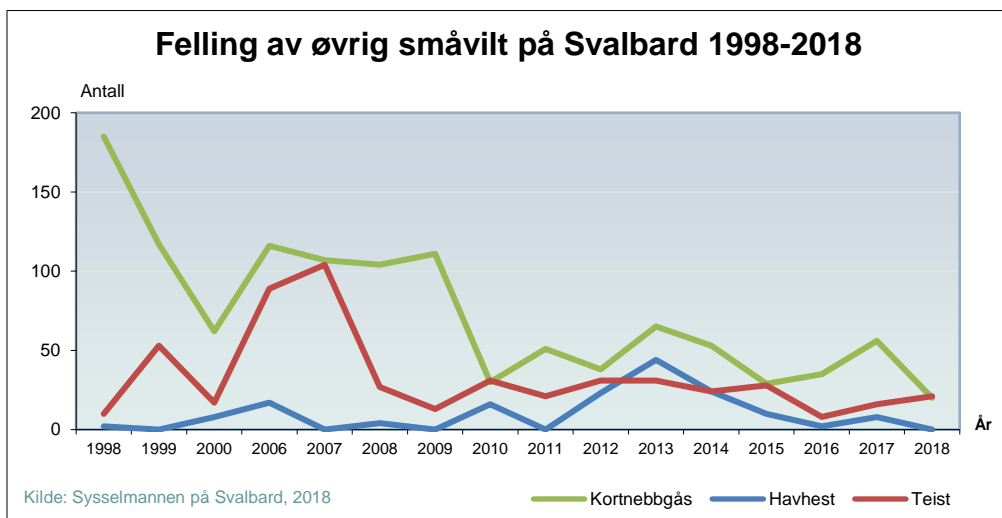
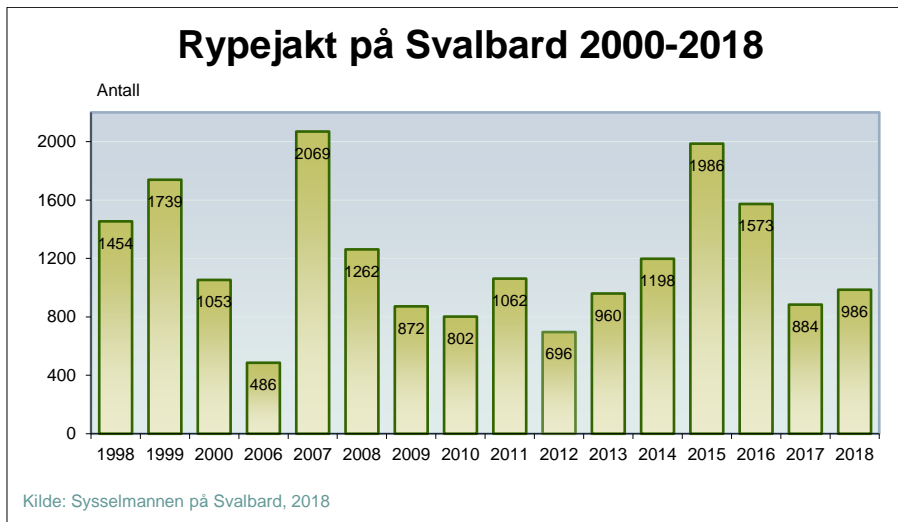
Sel

Ringsel og storkobbe er de to høstbare selartene på Svalbard. Det ble løst 29 seljaktkort i 2018. Henholdsvis 46 ringsel og 18 storkobber ble rapportert felt i 2018, av disse ble 0 ringsel og 8 storkobber felt av fangstfolk.

Småvilt

Jaktkort og fangstrapporeringen for småvilt var digitalisert i sin helhet i 2018. Det ble løst 261 småviltjaktkort for Svalbard i 2018. Per 20.01.2018 mangler fangstrappor fra 18 jegere. Rapporteringsgrad på over 93%. Jaktkort for småvilt omfatter rype, kortnebbgås, teist og havhest. Rypejakta er den mest populære jakta og den småviltarten det blir felt flest av. 586 ryper ble felt av hobbyjegere og 400 ryper ble felt av fangstfolk i 2017.

Helikopterlandinger

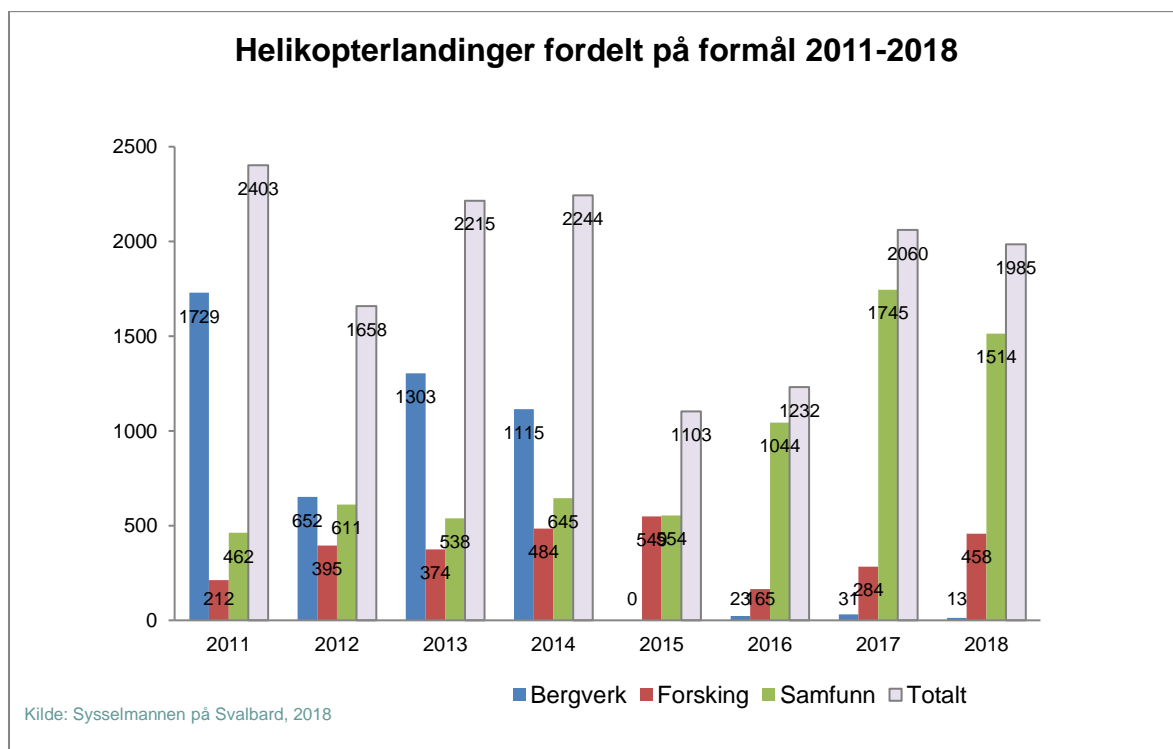
Kategorien samfunn omfatter landinger i forbindelse med øvelser, redningsoppdrag, Sysselmannens oppgaver, Avinor, Telenor, SvalSat, Kystverket, Kartverket, fyrtenesten i regi av Norsk Polarinstitutt og filmoppdrag.

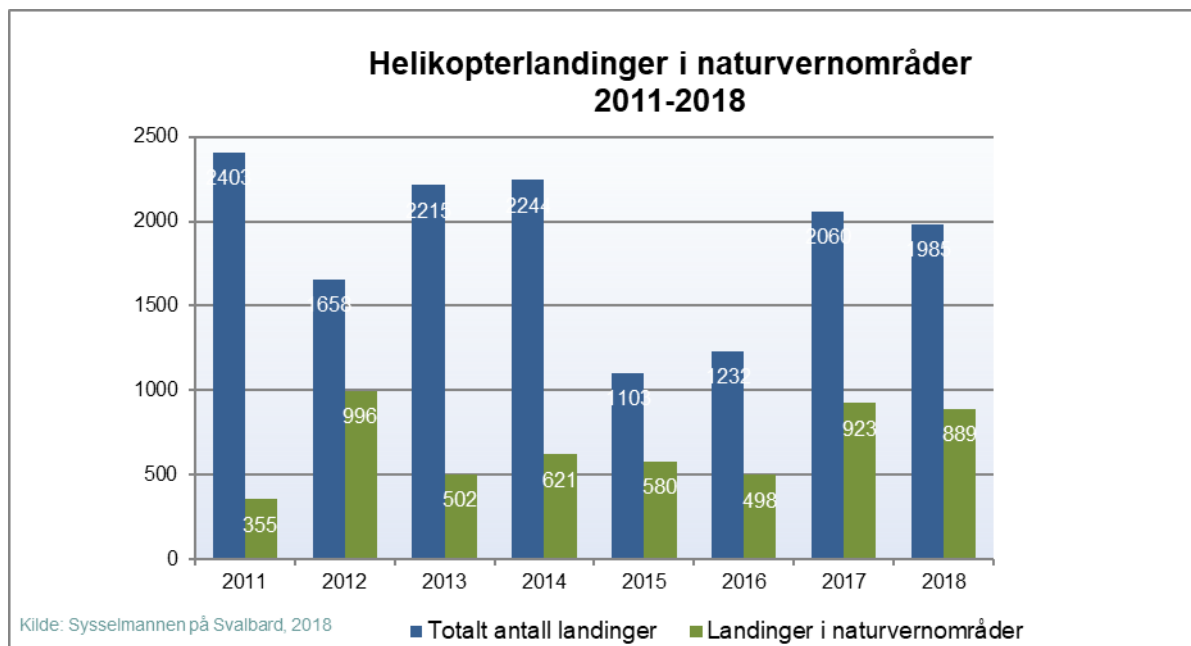
Kategorien bergverk omfatter landinger i forbindelse med virksomhet knyttet til bergverk. I 2018 er alle landingene i kategorien bergverk utført av Trust Arktikugol i Pyramiden.

Landinger på flyplassene i Longyearbyen, Ny-Ålesund, Svea og på helikopterlandingsplassen på Heerodden ved Barentsburg er ikke med i statistikken.

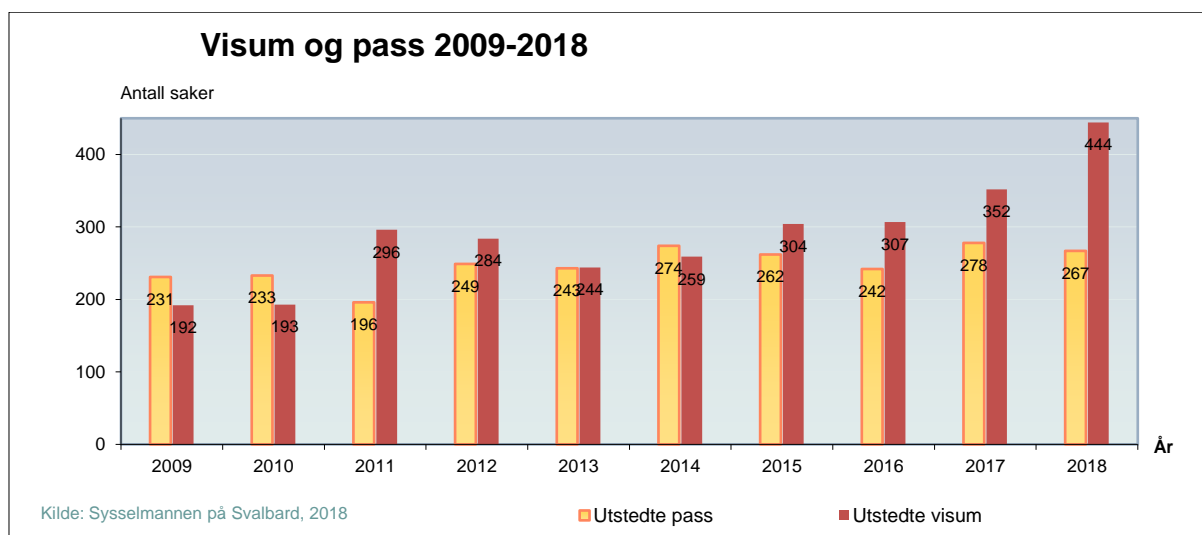
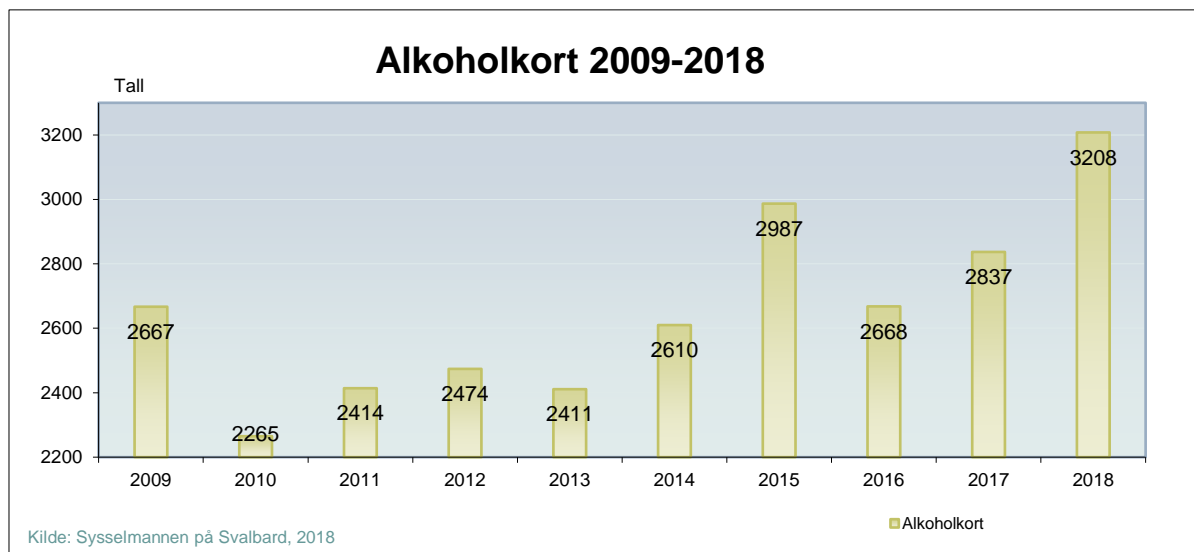
Landinger omfatter også drop/løft av last og personer, både på land, i sjøen og på båter.

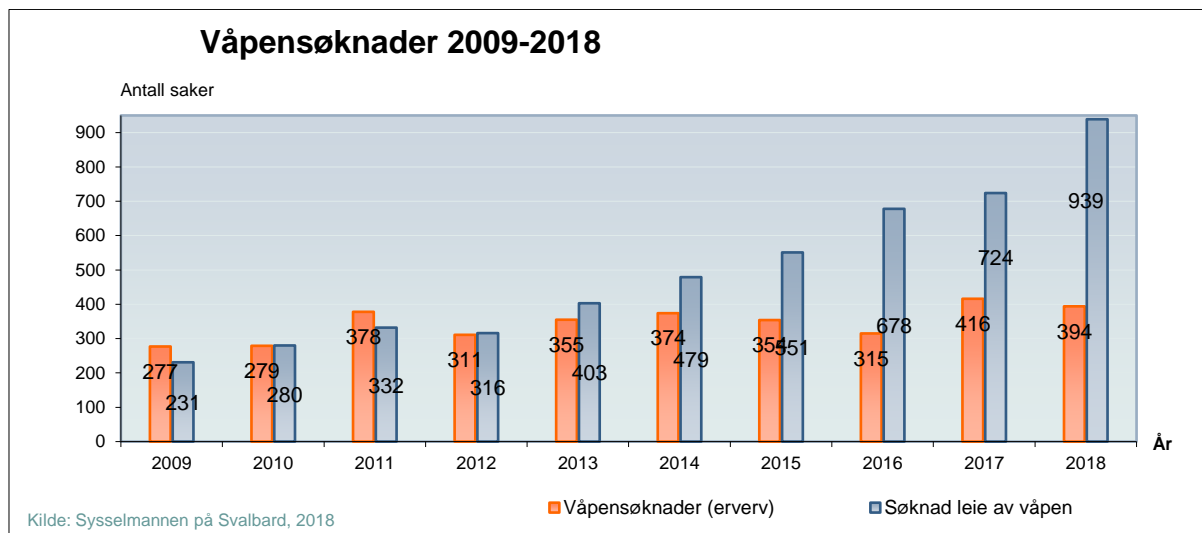
Fra april 2014 inngikk Sysselmannen avtale med ny helikopteroperatør, Lufttransport. Siden da har alle landinger blitt registrert av helikopterpilotene etter hver flyvning. Dette har ført til bedre rutiner for registrering. Nå blir også landinger i forbindelse med øvelser registrert, det har det ikke blitt tidligere.

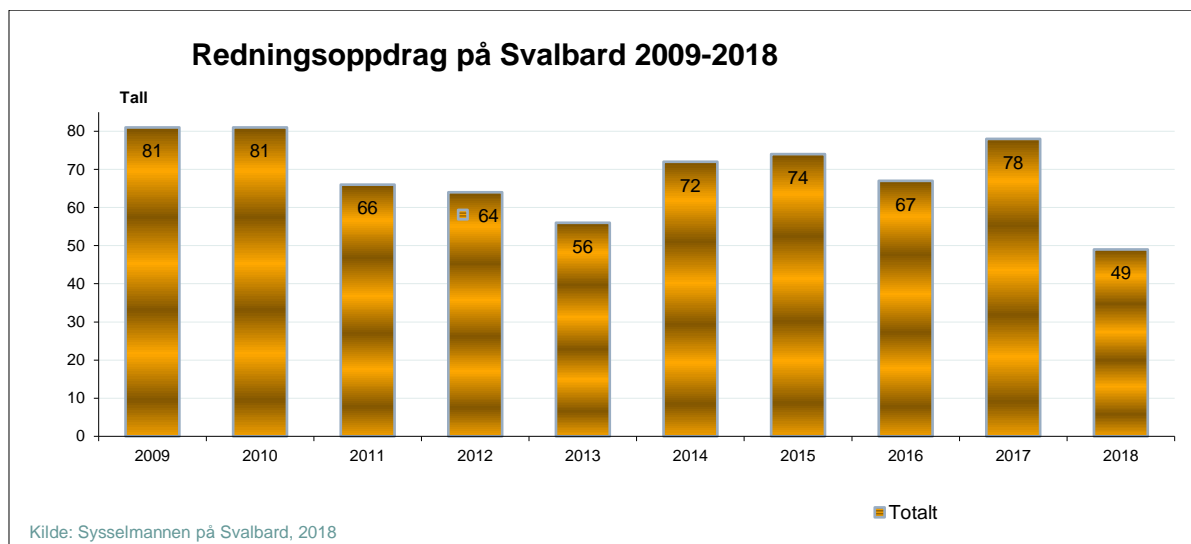

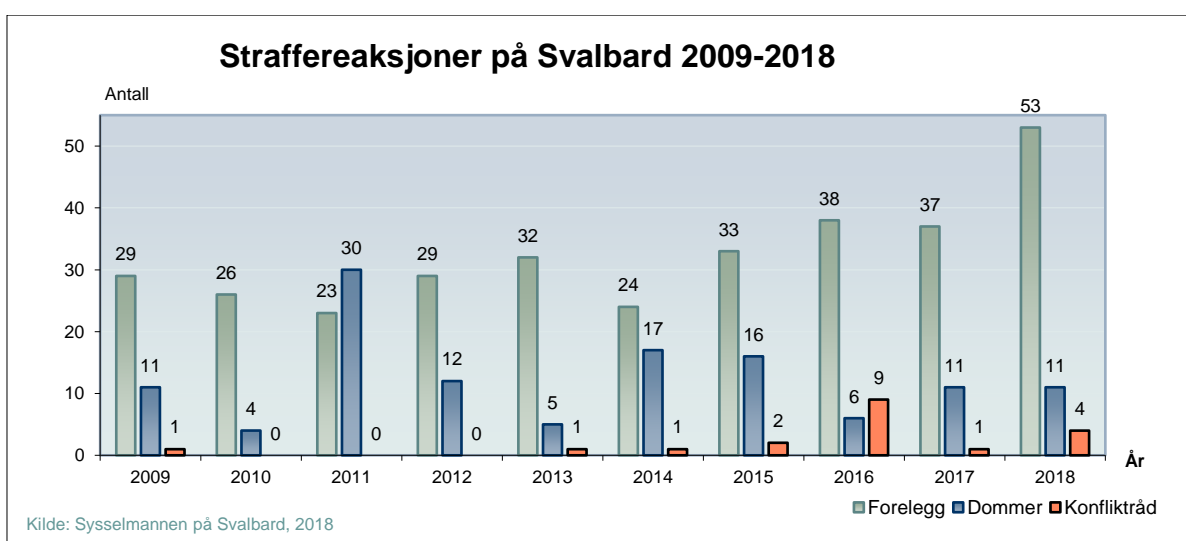
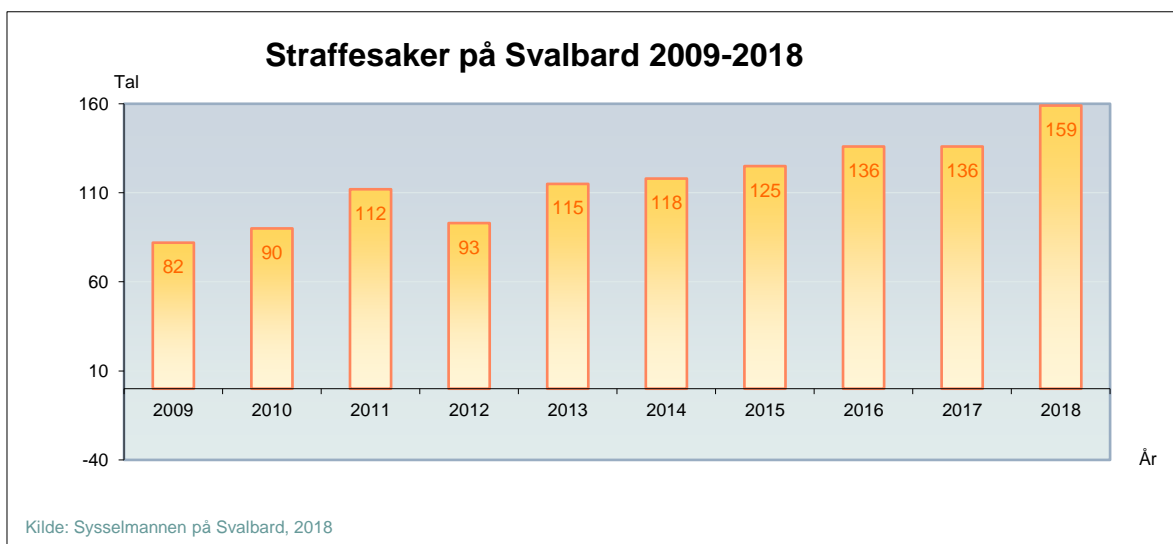
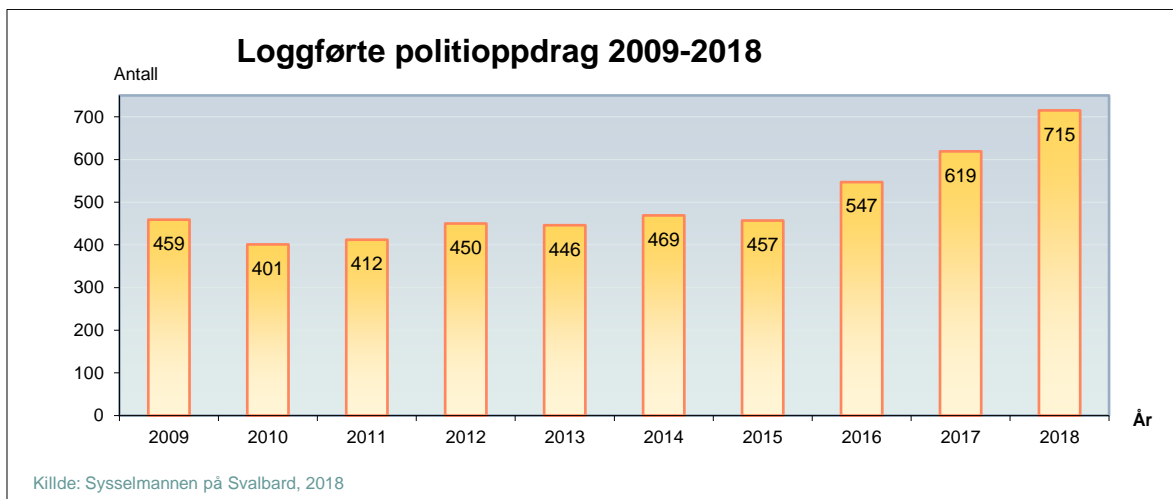
7.2 Forvaltning

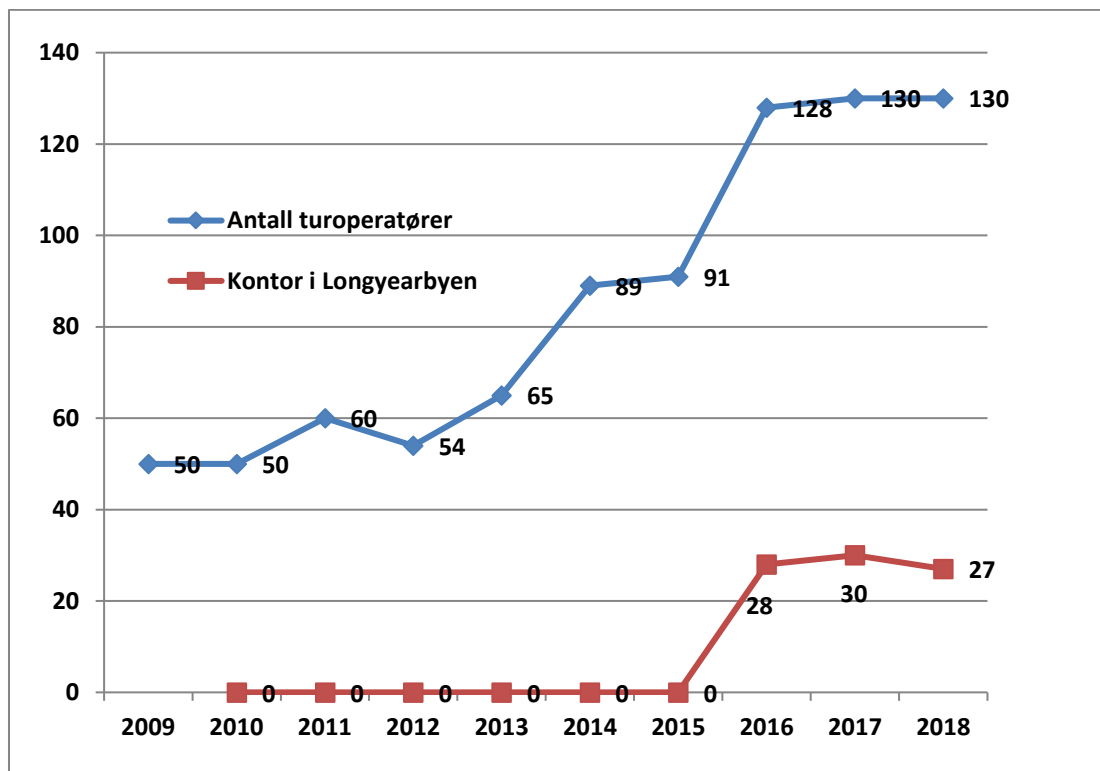
7.3 Politi og påtale

7.4 Reiseliv

Antall turoperatører med innmeldt turoperatørvirksomhet på Svalbard 2009-2018

Individuelle reisende utenfor forvaltningsområde 10

